

SBÍRKA ZÁKONŮ

ČESKÁ REPUBLIKA

Částka 105

Rozeslána dne 3. srpna 2001

Cena Kč 25,10

O B S A H:

- 277. Vyhláška Ministerstva vnitra o organizaci přijímacího řízení, průběhu studia a jeho ukončování ve školách požární ochrany a o finančním a hmotném zabezpečení žáků
- 278. Nález Ústavního soudu ze dne 20. června 2001 ve věci návrhu na zrušení části zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů
- 279. Nález Ústavního soudu ze dne 6. června 2001 ve věci návrhu na zrušení § 6 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci
- 280. Sdělení Českého telekomunikačního úřadu o vyhlášení plánu přidělení kmitočtových pásem

Opatření ústředních orgánů

- 30. Oznámení Ministerstva práce a sociálních věcí o uložení kolektivní smlouvy vyššího stupně a dodatků ke kolektivním smlouvám vyššího stupně
-

277

VYHLÁŠKA

Ministerstva vnitra

ze dne 11. července 2001

**o organizaci přijímacího řízení, průběhu studia a jeho ukončování ve školách požární ochrany
a o finančním a hmotném zabezpečení žáků**

Ministerstvo vnitra stanoví podle § 101 písm. c) zákona č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění zákona č. 237/2000 Sb.:

**ČÁST PRVNÍ
ORGANIZACE PŘIJÍMACÍHO ŘÍZENÍ**

§ 1

**Přijímání žáků základní školy a jiných uchazečů
do denního studia ve střední škole
požární ochrany**

(1) Žák základní školy nebo jiný uchazeč podává přihlášku ke studiu ve střední škole požární ochrany na tiskopise uveřejněném ve Věstníku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky, ve které může uvést nejvýše dvě střední školy. Uchazeč, který je příslušníkem Hasičského záchranného sboru České republiky¹⁾ (dále jen „příslušník“), může podat přihlášku ke studiu na předepsaném tiskopise střední školy požární ochrany.

(2) Žák základní školy nebo jiný uchazeč odevzdá přihlášku řediteli střední školy požární ochrany do 15. března. K přihlášce žák základní školy nebo jiný uchazeč předloží vysvědčení posledních dvou ročníků základní školy, ve které získal základní vzdělání, nebo ověřené kopie těchto vysvědčení a posudek lékaře o zdravotní způsobilosti pro studium ve střední škole požární ochrany.

(3) Kritéria hodnocení schopností, vědomostí a záměru určí ředitel střední školy požární ochrany.

(4) Přijímací zkoušky do denního studia ve střední škole požární ochrany uvedené v přihlášce na prvním místě, pokud jsou ředitelem střední školy požární ochrany stanoveny, se konají první pracovní den v posledním úplném kalendářním týdnu měsíce dubna.

(5) Přijímací zkoušky do denního studia ve střední škole požární ochrany uvedené v přihlášce na druhém místě, pokud jsou ředitelem střední školy po-

žární ochrany stanoveny, se konají nejdříve první čtvrtek měsíce května, který následuje po dni 8. května.

(6) Náhradní termín pro vykonání přijímací zkoušky stanoví ředitel střední školy požární ochrany pouze žáku základní školy nebo jinému uchazeči, který se pro řádně doložené vážné důvody k přijímacím zkouškám v určeném termínu nedostaví a svoji neúčast omluví nejpozději do 3 pracovních dnů po termínu stanoveném pro přijímací zkoušky.

(7) Pozvánku k vykonání přijímací zkoušky ve stanoveném nebo náhradním termínu zašle ředitel střední školy požární ochrany žáku základní školy nebo jinému uchazeči nejpozději 14 dnů před jejím konáním. Součástí pozvánky jsou informace o požadavcích k přijímací zkoušce.

(8) Rozhodne-li ředitel střední školy požární ochrany o tom, že se přijímací zkoušky podle odstavce 4 nebo 5 nekonají, informuje o této skutečnosti žáka základní školy nebo jiného uchazeče neprodleně.

(9) Žák základní školy nebo jiný uchazeč přijatý ke studiu ve střední škole požární ochrany uvedené v přihlášce na prvním místě se přijímací zkoušky ke studiu ve střední škole uvedené v přihlášce na druhém místě nezúčastní. Ředitel střední školy požární ochrany uvedené v přihlášce na prvním místě informuje ředitele střední školy uvedené v přihlášce na druhém místě o přijetí žáka základní školy nebo jiného uchazeče.

(10) Přijímání uchazečů do denního studia, kteří jsou zařazeni do zálohy pro příslušníky studující ve škole požární ochrany,²⁾ se řídí § 2 až 4.

§ 2

**Přihlašování a přijímání ke studiu při zaměstnání
nebo do nástavbového studia ve střední škole po-
žární ochrany a ke studiu při zaměstnání ve vyšší
odborné škole požární ochrany**

(1) Ke studiu při zaměstnání³⁾ ve střední škole

¹⁾ Zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů.

²⁾ § 21 písm. b) zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky.

³⁾ § 21 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění zákona č. 138/1995 Sb.

požární ochrany se přijímají uchazeči, kteří splnili požadavky pro přijetí podle zvláštního právního předpisu.⁴⁾

(2) Ke studiu při zaměstnání ve vyšší odborné škole požární ochrany se přijímají uchazeči, kteří splnili požadavky pro přijetí podle zvláštního právního předpisu.⁵⁾

(3) Do nástavbového studia⁶⁾ ve střední škole požární ochrany se může přihlásit žák střední školy nebo jiný uchazeč, který získal střední odborné vzdělání. Uchazeč přiloží k přihlášce doklad o úspěšném vykonání závěrečné zkoušky.

(4) Přihláška ke studiu při zaměstnání nebo do nástavbového studia se podává do 31. března na předepsaném tiskopise vydaném střední školou požární ochrany nebo vyšší odbornou školou požární ochrany (dále jen „škola požární ochrany“) anebo na tiskopise uveřejněném ve Věstníku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, pokud ředitel školy požární ochrany nestanoví jiný termín.

(5) Přijímací zkoušky ke studiu ve střední škole požární ochrany se konají v květnu a přijímací zkoušky ke studiu ve vyšší odborné škole požární ochrany se konají v červnu, pokud ředitel školy požární ochrany nestanoví jinak.

(6) Cizinci, který se hlásí ke studiu ve škole požární ochrany a který získal předchozí vzdělání v zahraniční škole, se promíjí na jeho žádost přijímací zkouška z českého jazyka, pokud je součástí přijímací zkoušky. Znalosti českého jazyka u této osoby se ověří rozhovorem s pedagogickým zaměstnancem, zpravidla učitelem českého jazyka, určeným ředitelem školy požární ochrany, při němž se zjišťuje, zda je schopna vzdělávat se v českém jazyce.

§ 3

Rozhodnutí o přijetí ke studiu ve škole požární ochrany

(1) Pořadí přijatých a nepřijatých žáků základní školy, žáků střední školy nebo jiných uchazečů a kritéria hodnocení přijímací zkoušky zveřejní ředitel školy požární ochrany v budově školy následující pracovní den po konání přijímací zkoušky. Ředitel školy požární ochrany zašle žákovi základní školy, žákovi střední školy nebo jinému uchazeči, u nezletilého jeho zákonnému zástupci, do 5 pracovních dnů ode dne konání přijímací zkoušky písemné vyhotovení rozhodnutí o přijetí nebo nepřijetí ke studiu.

(2) Ředitel školy požární ochrany postoupí Mi-

nisterstvu vnitra (dále jen „ministerstvo“) všechna podaná odvolání a předá kritéria, podle kterých postupoval při přijímání ke studiu.

(3) Pokud ministerstvo vyhoví odvolání proti rozhodnutí o nepřijetí žáka základní školy nebo jiného uchazeče do střední školy požární ochrany uvedené na prvním místě, vyrozumí o tom ředitel střední školy požární ochrany žáka, u nezletilého jeho zákonného zástupce, a ředitele střední školy, kterou žák základní školy nebo jiný uchazeč uvedl v přihlášce na druhém místě.

(4) Pokud se žák základní školy, žák střední školy nebo jiný uchazeč, u nezletilého jeho zákonný zástupce, neodvolá proti rozhodnutí o nepřijetí ke studiu nebo není přijat ani na odvolání, vrátí ředitel školy požární ochrany přihlášku včetně všech příloh žáku nebo jinému uchazeči, u nezletilého jeho zákonnému zástupci, jestliže o to požádá.

§ 4

Přijímání ke studiu do vyšších ročníků školy požární ochrany

(1) Žádost o přijetí do vyšších ročníků podává uchazeč ministerstvu prostřednictvím ředitele školy požární ochrany, do které se hlásí.

(2) Termín, obsah, formu zkoušky a ročník, do něhož bude žák nebo jiný uchazeč zařazen, určí ředitel školy požární ochrany, do které se žák nebo jiný uchazeč hlásí.

ČÁST DRUHÁ

PRŮBĚH STUDIA A JEHO UKONČOVÁNÍ VE STŘEDNÍ ŠKOLE POŽÁRNÍ OCHRANY

Školní rok

§ 5

(1) Školní rok zpravidla začíná 1. září kalendářního roku a končí 31. srpna následujícího roku; člení se na období školního vyučování a období školních prázdnin.

(2) Ředitel střední školy požární ochrany může stanovit se souhlasem ministerstva odlišnou organizaci školního roku pro studium při zaměstnání a pro denní studium žáků, kteří jsou příslušníky.

Období školního vyučování

§ 6

(1) Období školního vyučování ve školním roce

⁴⁾ § 19 odst. 1 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění zákona č. 19/2000 Sb.

⁵⁾ § 27a odst. 3 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění zákona č. 138/1995 Sb.

⁶⁾ § 26 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění zákona č. 171/1990 Sb. a zákona č. 138/1995 Sb.

začíná zpravidla 1. září a končí 30. června následujícího kalendářního roku; člení se na první pololetí a druhé pololetí. První pololetí končí zpravidla 31. ledna následujícího kalendářního roku. Druhé pololetí začíná zpravidla 1. února a končí 30. června.

(2) Případně-li začátek prvního pololetí na pátek, začíná vyučování následující pondělí. Případně-li konec druhého pololetí na pondělí, končí vyučování předcházející pátek. Pokud je v učebních plánech v měsíci červenci a srpnu zařazena odborná praxe, končí vyučování ve druhém pololetí dříve, před termínem stanoveným podle odstavce 1, o počet vyučovacích dnů odpovídajících délce odborné praxe.

(3) V posledním vyučovacím dnu každého pololetí se předává žákům vysvědčení. V závěrečných ročnících se předává žákům vysvědčení v posledním vyučovacím dnu před zahájením maturitní zkoušky.

§ 7

Ze závažných důvodů může ředitel střední školy požární ochrany vyhlásit pro žáky volné dny, a to v jednom školním roce nejvíce 4.

§ 8

Období školních prázdnin

(1) Období školních prázdnin tvoří podzimní prázdniny, vánoční prázdniny, pololetní prázdniny, jarní prázdniny, velikonoční prázdniny a hlavní prázdniny.

(2) Podzimní prázdniny trvají 2 dny a přičleňují se ke státnímu svátku 28. října; jejich počátek stanoví ředitel střední školy požární ochrany pro každý školní rok po dohodě s ministerstvem.

(3) Vánoční prázdniny trvají od 23. prosince do 2. ledna následujícího kalendářního roku včetně. Případně-li 23. prosinec na úterý, začínají prázdniny již předcházejícím pondělím. Jestliže 3. leden připadne na pátek, končí prázdniny tímto pátkem.

(4) Pololetní prázdniny trvají 1 den a připadají na nejbližší pracovní den po ukončení prvního pololetí. Ředitel střední školy požární ochrany může podle provozních podmínek školy přesunout tento den tak, aby bezprostředně předcházel nejbližší sobotě nebo navazoval na nejbližší neděli.

(5) Jarní prázdniny trvají 1 týden a jejich termín stanoví nejpozději do konce srpna pro příští školní rok ředitel střední školy požární ochrany po dohodě s ministerstvem, a to v rozmezí od prvního úplného týdne února do posledního úplného týdne března. Jarní prázdniny se nestanoví v týdnu, na který připadnou velikonoční prázdniny.

(6) Velikonoční prázdniny připadají na čtvrtek a pátek, které předcházejí Pondělí velikonočnímu.

(7) Hlavní prázdniny trvají od počátku července do konce srpna.

(8) Na žáky denního studia, kteří jsou příslušníky, a dále na žáky studia při zaměstnání se odstavce 2, 4, 5 a 6 nevztahují.

Docházka do střední školy požární ochrany

§ 9

(1) Žák se zúčastňuje vyučování pravidelně a včas podle stanoveného rozvrhu hodin.

(2) Důvody pro uvolnění žáka z vyučování a jeho rozsah upravuje školní řád. Za nezletilého žáka žádá o uvolnění z vyučování a oznamuje důvod jeho nepřítomnosti zákonný zástupce žáka.

§ 10

(1) Ředitel střední školy požární ochrany může uvolnit žáka od účasti na vyučování vyučovacím předmětu spojenému s tělesnými úkony na základě vyjádření ošetřujícího lékaře. Žák, který byl uvolněn z vyučovacím předmětu na základě vyjádření ošetřujícího lékaře, je povinen vykonat zkoušku z tohoto předmětu podle odstavce 3.

(2) Žáka nelze uvolnit z účasti na vyučování na celý školní rok nebo jeho převážnou část.

(3) Ředitel střední školy požární ochrany dlouhodobě nemocnému žákovi nebo žákovi uvolněnému od účasti na vyučování podle odstavce 1 umožní přípravu a vykonání zkoušek v náhradních termínech, které stanoví.

§ 11

Postup do vyššího ročníku a opakování ročníku

(1) Do vyššího ročníku postupuje žák, který na konci druhého pololetí prospěl.

(2) Do vyššího ročníku podmíněně postupuje žák, který nebyl klasifikován z vyučovacím předmětu spojeného s tělesnými úkony na základě vyjádření ošetřujícího lékaře a kterému byl stanoven s ohledem na dočasnou ztrátu zdravotní způsobilosti náhradní termín podle § 10 odst. 3 v následujícím školním roce.

(3) Ředitel střední školy požární ochrany může žákovi povolit opakování ročníku na jeho žádost, u nezletilého na žádost jeho zákonného zástupce.

§ 12

Výchovná opatření

(1) Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a opatření k posílení kázně žáků.

(2) Pochvalu nebo jiné ocenění uděluje žákům třídní učitel nebo ředitel střední školy požární ochrany.

(3) Podle závažnosti provinění mohou být žákům uložena tato opatření k posílení jejich kázně:

- a) napomenutí třídním učitelem,
- b) důtka třídního učitele,
- c) důtka ředitele školy,
- d) podmíněné vyloučení ze studia, nebo
- e) vyloučení ze studia.

(4) V písemném rozhodnutí o podmíněném vyloučení ze studia stanoví ředitel střední školy požární ochrany zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu 1 roku od doby, kdy provinění bylo zjištěno.

(5) O udělení a uložení výchovných opatření nezletilému žákovi uvedomí ředitel střední školy požární ochrany zákonného zástupce žáka.

§ 13

Klasifikace žáků

(1) Prospěch žáka v jednotlivých vyučovacích předmětech je klasifikován těmito stupni:

- 1 – výborný,
- 2 – chvalitebný,
- 3 – dobrý,
- 4 – dostatečný,
- 5 – nedostatečný.

(2) Chování žáka se klasifikuje těmito stupni:

- 1 – velmi dobré,
- 2 – uspokojivé,
- 3 – neuspokojivé.

Chování žáka se neklasifikuje ve studiu při zaměstnání a v nástavbovém studiu.

(3) Nelze-li žáka klasifikovat v prvním pololetí pro závažné objektivní příčiny, určí ředitel střední školy požární ochrany pro jeho vyzkoušení náhradní termín, a to zpravidla tak, aby klasifikace za první pololetí mohla být ukončena nejpozději do klasifikace za druhé pololetí.

(4) Nelze-li žáka klasifikovat ve druhém pololetí pro závažné objektivní příčiny, je žák zkoušen a klasifikován za toto období zpravidla v posledním týdnu měsíce srpna v den určený ředitelem střední školy požární ochrany.

(5) Jestliže má žák nebo zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se dozvěděl o jejím výsledku, požádat ředitele střední školy požární ochrany o přezkoušení; je-li vyučujícím ředitel střední školy požární ochrany, může požádat o přezkoušení žáka ministerstvo.

(6) Přezkoušet žáka nelze, byl-li žák v klasifikačním období z vyučovacích předmětů, jehož klasifikace je napadána, již komisionálně zkoušen. Ředitel střední školy požární ochrany nařídí komisionální přezkou-

šení žáka, jestliže zjistí, že vyučující porušil pravidla hodnocení a klasifikace.

§ 14

Celkové hodnocení žáka

(1) Celkové hodnocení žáka na konci prvního a druhého pololetí vyjadřuje výsledky klasifikace ve vyučovacích předmětech a klasifikaci chování; nezahrnuje klasifikaci v nepovinných předmětech.

(2) Žák je na konci prvního a druhého pololetí hodnocen takto:

- a) prospěl s vyznamenáním,
- b) prospěl,
- c) neprospěl.

(3) Žák prospěl s vyznamenáním, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch horší než chvalitebný, průměrný prospěch nemá horší než 1,50 a jeho chování je velmi dobré.

(4) Žák prospěl, nemá-li v žádném vyučovacím předmětu prospěch nedostatečný.

(5) Žák neprospěl, má-li z 1 nebo více vyučovacích předmětů prospěch nedostatečný.

§ 15

Opravná zkouška

(1) Žák, jehož prospěch je na konci druhého pololetí nedostatečný z 1 vyučovacích předmětů, koná opravnou zkoušku.

(2) Opravnou zkoušku koná i žák, jehož prospěch na konci prvního pololetí je nedostatečný z 1 vyučovacích předmětů, který se vyučuje pouze v prvním pololetí.

(3) Termín opravných zkoušek určí ředitel střední školy požární ochrany tak, aby opravné zkoušky

- a) podle odstavce 1 byly vykonány u žáků denního studia, kteří nejsou příslušníky, do 31. srpna; žákovi, který se z vážných důvodů nemůže dostavit k opravné zkoušce ve stanoveném termínu, lze povolit vykonání opravné zkoušky zpravidla v termínu do 15. září a žákovi, který byl klasifikován za druhé pololetí v posledním týdnu měsíce srpna, zpravidla v termínu do 15. října,
- b) podle odstavce 1 byly vykonány u žáků denního studia, kteří jsou příslušníky, a u žáků studia při zaměstnání do konce školního roku, nejpozději však do 6 týdnů po ukončení školního roku,
- c) podle odstavce 2 byly vykonány nejpozději do klasifikační porady za druhé pololetí.

(4) Žák, který se bez vážných důvodů k vykonání opravné zkoušky nedostaví, je klasifikován ve vyučovacím předmětu, z něhož měl konat opravnou zkoušku, stupněm prospěchu nedostatečný.

§ 16

Komisionální zkouška

(1) Komisionální zkoušku koná žák v těchto případech:

- a) koná-li rozdílovou zkoušku,
- b) požádá-li žák, za nezletilého jeho zákonný zástupce, o přezkoušení nebo koná-li se přezkoušení z podnětu ředitele střední školy požární ochrany,
- c) koná-li opravnou zkoušku.

(2) Komise pro komisionální zkoušky je nejméně tříčlenná. Jejím předsedou je ředitel střední školy požární ochrany nebo jím pověřený učitel. Dalšími členy jsou zkoušející učitel, vyučující žáka danému vyučovacím předmětu, a přísedící, který má aprobaci pro týž nebo příbuzný vyučovací předmět nebo má odbornou způsobilost pro problematiku, která odpovídá obsahu vyučovacím předmětu. Pokud je ředitel střední školy požární ochrany zároveň vyučujícím, jmenuje předsedu komise ministerstvo. Členy komise jmenuje ředitel střední školy požární ochrany. Výsledek zkoušky vyhlásí předseda veřejně v den konání zkoušky.

§ 17

Organizace výchovně vzdělávací činnosti

(1) Střední škola požární ochrany ve své výchovně vzdělávací činnosti zajišťuje teoretické vyučování a praktické vyučování. Teoretické vyučování a praktické vyučování se uskutečňuje podle učebních plánů a učebních osnov.⁷⁾

(2) Ředitel střední školy požární ochrany může v rozsahu stanoveném v učebním plánu upravovat počty vyučovacích hodin jednotlivých vyučovacích předmětů a jejich obsah.

§ 18

Teoretické vyučování

(1) Ředitel střední školy požární ochrany stanoví začátek a konec teoretického vyučování tak, že začíná zpravidla v 8 hodin, nejdříve v 7 hodin. Ukončuje se nejpozději ve 20 hodin. Nejvyšší počet vyučovacích hodin povinných předmětů v 1 dni s polední přestávkou je 9 hodin, bez polední přestávky 7 hodin.

(2) Vyučovací hodina teoretických předmětů trvá 45 minut. Zpravidla po druhé vyučovací hodině se zařazuje dvacetiminutová přestávka. Mezi ostatní vyučovacích hodiny se zařazuje zpravidla přestávka desetiminutová.

(3) Třídy se na základě přijímacího řízení naplňují do počtu 35 žáků. Ředitel střední školy požární ochrany může v odůvodněných případech a při dodržení pedagogických, hygienických a prostorových podmínek stanovit vyšší počet žáků ve třídě, zejména v případě přestupu žáka z jiné střední školy, změny studijního nebo učebního oboru a opakování ročníku.

(4) Při vyučování cizím jazykům se třída vždy dělí na skupiny. Ředitel střední školy požární ochrany může při organizaci teoretického vyučování v souladu s učebním plánem dělit třídy na skupiny. Počet skupin a počet žáků ve skupině určí podle podmínek školy a charakteru vyučovacím předmětu a v souladu s požadavky na bezpečnost práce a ochranu zdraví žáků.

§ 19

Praktické vyučování

(1) Praktické vyučování⁸⁾ se uskutečňuje ve střední škole požární ochrany, ve vzdělávacích zařízeních,⁹⁾ v hasičských záchranných sborech krajů nebo v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků. Ředitel střední školy požární ochrany může při praktickém vyučování v souladu s učebním plánem dělit třídy na skupiny. Počet skupin a počet žáků ve skupině určí podle podmínek školy, charakteru vyučování a podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví žáků.

(2) Vyučovací hodina předmětů praktického vyučování trvá 45 minut, s výjimkou vyučovací hodiny odborné praxe, která trvá 60 minut.

(3) Pokud se praktické vyučování uskutečňuje v hasičských záchranných sborech krajů nebo v jednotkách hasičských záchranných sborů podniků, uzavře s nimi ředitel střední školy požární ochrany písemnou dohodu, v níž se stanoví zejména:

- a) druh činností, které žáci při praktickém vyučování budou vykonávat,
- b) místo konání praktického vyučování,
- c) časový rozvrh praktického vyučování, jeho délka a den jeho zahájení,
- d) počet žáků, kteří se zúčastňují praktického vyučování,
- e) pracovní a hygienické podmínky, ubytovací a stravovací podmínky, podmínky poskytování náradí a osobních ochranných pracovních prostředků,
- f) opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při praktickém vyučování.

(4) Dozor nad praktickým vyučováním vykonává

⁷⁾ § 39 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění zákona č. 138/1995 Sb.

⁸⁾ § 22 zákona č. 29/1984 Sb., ve znění zákona č. 138/1995 Sb.

⁹⁾ § 2 odst. 8 zákona č. 238/2000 Sb.

§ 10 odst. 2 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).

pedagogický zaměstnanec střední školy požární ochrany.

§ 20

Odborný výcvik

(1) Odborný výcvik spočívá v získávání dovedností pro výkon služby a uskutečňuje se v souladu s učební osnovou příslušného předmětu.

(2) V odborném výcviku vyučovací hodina trvá 45 minut. Po každých dvou vyučovacích hodinách odborného výcviku je přestávka v délce 10 až 15 minut, anebo je místo toho nejdéle po 5 vyučovacích hodinách přestávka v délce 30 minut.

(3) Odborný výcvik se organizuje ve vzdělávacích zařízeních.⁹⁾ Odborný výcvik v rozsahu, který je stanoven učebním plánem, se může konat i v období hlavních prázdnin (§ 8 odst. 7).

§ 21

Cvičení

(1) Cvičení se uskutečňuje jako součást vyučovacích předmětů nebo jako samostatný vyučovací předmět ve vzdělávacích zařízeních.⁹⁾

(2) Při cvičení si žáci ověřují a prohlubují teoretické poznatky, získávají dovednosti pro oblast požární ochrany i pro další oblasti s touto problematikou související.

§ 22

Odborná praxe

(1) Odborná praxe spočívá v souvislém ověřování získaných dovedností a teoretických znalostí a uskutečňuje se ve střední škole požární ochrany, vzdělávacích zařízeních,⁹⁾ v hasičských záchranných sborech kraje nebo v hasičských záchranných sborech podniků.

(2) Odborná praxe v rozsahu, který je stanoven učebním plánem, se může konat i v období hlavních prázdnin (§ 8 odst. 7).

§ 23

Sportovně výcvikové kurzy

Střední škola požární ochrany organizuje pro žáky zimní lyžařské výcvikové kurzy a letní sportovně turistické výcvikové kurzy v rozsahu stanoveném učebními plány.

§ 24

Péče o žáky v době mimo vyučování

Péčí o žáky v době mimo vyučování se rozumí poskytování ubytování a stravování a vytváření podmínek pro jejich přípravu na výuku a pomoc při rozvíjení zájmové činnosti. Na 3 vychovatele se stanoví zpravidla 30 ubytovaných žáků.

§ 25

Studium při zaměstnání

(1) Studium při zaměstnání se organizuje jako dálkové studium a externí studium.

(2) Studium při zaměstnání je určené zejména uchazečům, kteří jsou v pracovněprávním nebo obdobném vztahu.

(3) Dálkové studium se organizuje v rozsahu maximálně 240 konzultačních hodin ve školním roce, formou zpravidla pětidenních soustředění, nejméně však třídních.

(4) Externí studium je samostatné studium podle individuálního studijního plánu, v němž se žák podle pokynů střední školy požární ochrany samostatně připravuje ke zkouškám. V individuálním studijním plánu stanoví ředitel střední školy požární ochrany počet konzultací a termíny zkoušek. Podle potřeby jsou součástí externího studia soustředění k absolvování předmětů praktického vyučování stanovených učebními osnovami. Počet konzultací stanoví ředitel střední školy požární ochrany. Obsah externího studia je určen učebním plánem denního studia.

§ 26

Nástavbové studium

Nástavbové studium organizuje střední škola požární ochrany formou dvouletého denního studia nebo formou tříletého studia při zaměstnání.

Maturitní zkouška

§ 27

(1) Účelem maturitní zkoušky je zjistit, jak si žáci osvojili vědomosti a dovednosti v rozsahu učiva stanoveného učebními plány a učebními osnovami, a prověřit jejich připravenost pro výkon povolání, odborných činností nebo pro další studium.

(2) Podmínkou pro vykonání maturitní zkoušky je úspěšné ukončení posledního ročníku studia.

(3) Ústní maturitní zkoušky se konají nejdříve ve druhém úplném týdnu v květnu a ukončí se nejpozději 20. června. Písemná práce z českého jazyka a literatury se koná v dubnu, praktické zkoušky v květnu. Pokud školní rok nezačíná 1. září, stanoví termíny ředitel střední školy požární ochrany.

(4) Maturitní zkouška je ústní, s výjimkou písemné práce z českého jazyka a literatury a praktické zkoušky z odborných předmětů. Volitelné předměty a odborné předměty, jejichž učivo je obsahem teoretické zkoušky z odborných předmětů, stanoví ředitel střední školy požární ochrany.

(5) Maturitní zkouška obsahuje zkoušku z českého jazyka a literatury, zkoušku z volitelného předmětu, teoretickou zkoušku z odborných předmětů a praktick-

kou zkoušku z odborných předmětů. Pojetí a obsah teoretické zkoušky z odborných předmětů a praktické zkoušky z odborných předmětů stanoví ředitel střední školy požární ochrany. Praktickou zkoušku z odborných předmětů vykoná žák před zkouškou z teoretických předmětů. Teoretickou zkoušku z odborných předmětů lze členit na 2 samostatně klasifikované zkoušky.

(6) Před zahájením ústních zkoušek se žáci neúčastňují vyučování v rozsahu 5 vyučovacích dnů. Tato doba je určena pro přípravu na vykonání maturitní zkoušky.

(7) Témata pro maturitní zkoušku stanoví ředitel střední školy požární ochrany. Předměty, ze kterých může ředitel střední školy požární ochrany zvolit předměty teoretické zkoušky z odborných předmětů, jsou stanoveny v učebním plánu.

(8) Maturitní zkouška z českého jazyka a literatury je komplexní zkouška; obsahuje písemnou práci a ústní ověření jazykových a literárních znalostí. Pro písemnou práci stanoví ředitel střední školy požární ochrany 4 témata, z nichž si žák 1 téma zvolí. Vypracování písemné práce trvá nejdéle 240 minut. Výsledky písemné práce se žákům oznámí nejpozději v den ukončení posledního ročníku. Pro ústní ověření jazykových a literárních znalostí se stanoví 25 – 30 témat, z nichž si žák 1 téma vylosuje. Příprava trvá 15 minut a ústní ověření nejdéle 15 minut.

(9) Pro jednotlivé zkoušky z volitelného předmětu a pro samostatně klasifikované teoretické zkoušky z odborných předmětů se stanoví 25 – 30 témat; žák si jedno téma vylosuje. Příprava ke zkoušce trvá 15 minut; je-li součástí zkoušky grafické řešení, může předseda zkušební komise tuto dobu prodloužit o dalších 15 minut. Každá zkouška trvá nejdéle 15 minut. Pokud se teoretická zkouška z odborných předmětů nečlení na 2 samostatně klasifikované zkoušky, trvá příprava ke zkoušce 30 minut a zkouška trvá nejdéle 30 minut.

(10) Pro praktickou zkoušku z odborných předmětů se stanoví podle charakteru studijního oboru nebo studia nejméně 3 a nejvíce 30 témat, z nichž si žák 1 téma vylosuje. Praktickou zkoušku z odborných předmětů koná žák zpravidla 2 dny, v 1 dni trvá praktická zkouška z odborných předmětů nejdéle 7 hodin.

(11) Žák posledního ročníku oznámí písemně do konce prosince třídnímu učiteli, který z volitelných předmětů maturitní zkoušky si zvolil. Jestliže žák ve stanoveném termínu neoznámí, který předmět si zvolil, určí mu tento předmět třídní učitel.

(12) Žák posledního ročníku, který chce konat dobrovolně maturitní zkoušku z dalšího vyučovacího předmětu, oznámí písemně třídnímu učiteli do konce prosince předmět, který si zvolil. Žák může konat se souhlasem ředitele střední školy požární ochrany do-

brovolně ústní maturitní zkoušku z 1 dalšího vyučovacího předmětu zařazeného v učebním plánu příslušného studijního oboru, a to nejpozději do 2 let po vykonání maturitní zkoušky.

(13) Z cizího jazyka může žák konat maturitní zkoušku, pokud jeho celková hodinová dotace v učebních plánech denního studia činila nejméně 12 hodin. Celková hodinová dotace je součet týdenních hodinových dotací všech ročníků příslušného studia. Hodiny povinných i nepovinných předmětů, které žák absolvoval, se mohou počítat.

(14) Žákům, kteří přestoupili do třetího nebo čtvrtého ročníku školy s českým vyučovacím jazykem ze školy s jiným vyučovacím jazykem, a cizincům se promíjí zpracování písemné práce z českého jazyka a literatury.

§ 28

(1) Nedostaví-li se žák k maturitní zkoušce nebo k opravné maturitní zkoušce (§ 30) pro vážné důvody, je povinen se nejpozději do 3 pracovních dnů ode dne konání zkoušky omluvit předsedovi zkušební komise nebo řediteli střední školy požární ochrany. Nedoručené stanovené lhůty může v závažných případech zkušební komise prominout. Závažnost důvodů, pro něž se žák ke zkoušce nedostavil, posuzují stálí členové zkušební komise. Uzná-li zkušební komise omluvu žáka, povolí mu odklad maturitní zkoušky. Ředitel střední školy požární ochrany určí žákovi náhradní termín maturitní zkoušky. Jestliže se žák bez omluvy nedostavil k maturitní zkoušce nebo jestliže mu omluva nebyla uznána, nepovolí zkušební komise odklad maturitní zkoušky a posuzuje žáka, jako by u zkoušky neprospěl.

(2) Žák může konat maturitní zkoušku nejpozději do 2 let od doby, kdy měl ukončit řádné studium.

(3) Počíná-li si žák při maturitní zkoušce nedovoleným způsobem, přeruší předseda zkušební komise nebo učitel konající dozor jeho zkoušku. Po poradě komise sdělí předseda žákovi, zda může ve zkoušce pokračovat, anebo zda bude pozván k opravné maturitní zkoušce v nejbližším zkušebním období.

(4) Žák, který již dříve získal úplné střední vzdělání nebo úplné střední odborné vzdělání, maturitní zkoušku z českého jazyka a literatury nekoná. Nekoná také maturitní zkoušku z předmětu, ze kterého již maturitní zkoušku vykonal v předchozím studiu, pokud obsah předmětu v předchozím studiu odpovídá obsahu předmětu maturitní zkoušky. O nekonání této zkoušky rozhodne ředitel školy.

(5) Maturitní zkoušky se konají ve střední škole požární ochrany, kterou žáci navštěvovali, s výjimkou praktické zkoušky, která se může konat ve vzdělávacím zařízení.⁹⁾

(6) Maturitní zkoušky jsou veřejné s výjimkou jednání zkušební komise o hodnocení žáka a s výjimkou těch částí zkoušek, kde je to z důvodů ochrany zdraví a bezpečnosti při práci vyloučené.

(7) Maturitní zkoušky mohou být individuální nebo skupinové. Žáci při nich mohou používat pomůcky povolené v zadání tématu práce.

(8) Při ústní maturitní zkoušce nelze v 1 dni losovat dvakrát stejné téma. Pokud bude stejné téma vylosováno v některém následujícím dnu podruhé, téma se vyřadí.

(9) Pro účel praktické zkoušky se za 1 hodinu považuje doba 60 minut.

(10) Žáku, který úspěšně vykonal maturitní zkoušku, se vydá vysvědčení o maturitní zkoušce. Vysvědčení o maturitní zkoušce má datum ukončení zkoušky žáka a vydá se žákovi nejpozději do 7 pracovních dnů od závěrečné porady zkušební komise.

§ 29

Klasifikace a hodnocení maturitní zkoušky

(1) Klasifikace žáka při maturitní zkoušce na návrh jednotlivých zkušejících schvaluje zkušební komise hlasováním. Je-li součástí zkoušky písemná práce, přihlíží se v návrhu výsledného prospěchu zkoušky k jejímu hodnocení. Při rovnosti hlasů je rozhodující hlas předsedy zkušební komise.

(2) Do celkového hodnocení se započítává klasifikace z jednotlivých zkoušek.

(3) Maturitní zkoušku celkově hodnotí zkušební komise podle stupnice:

- a) prospěl s vyznamenáním, jestliže žák nemá u maturitní zkoušky z jednotlivých zkoušek výsledný stupeň prospěchu horší než chvalitebný a jeho průměrný prospěch není horší než 1,50,
- b) prospěl, jestliže žák nemá u maturitní zkoušky z jednotlivých zkoušek stupeň prospěchu horší než dostatečný,
- c) neprospěl, jestliže žák má u maturitní zkoušky z některé zkoušky stupeň prospěchu nedostatečný.

(4) Do celkového hodnocení maturitní zkoušky se nezapočítává prospěch z předmětu, z něhož žák koná dobrovolnou maturitní zkoušku.

(5) Celkové hodnocení maturitní zkoušky včetně hodnocení z jednotlivých zkoušek oznámí žákovi předseda zkušební komise ve dni, ve kterém žák tuto zkoušku ukončil.

§ 30

Opravná maturitní zkouška

(1) Jestliže byl žák u maturitní zkoušky

z 1 zkoušky klasifikován stupněm 5 – nedostatečný, koná opravnou maturitní zkoušku z tohoto předmětu zpravidla v září v příštím školním roce.

(2) Jestliže byl žák u maturitní zkoušky klasifikován nejméně ze 2 zkoušek stupněm 5 – nedostatečný nebo neprospěl u opravné zkoušky, může opakovat celou maturitní zkoušku v příštím roce v termínu stanoveném ředitelem střední školy požární ochrany.

(3) Písemná práce z českého jazyka a literatury se v případě konání opravné maturitní zkoušky z předmětu opakuje pouze v tom případě, byla-li klasifikována stupněm nedostatečný.

(4) Celou maturitní zkoušku může žák opakovat pouze jedenkrát.

§ 31

Zkušební komise

(1) Maturitní zkouška se koná před zkušební komisí. K maturitní zkoušce může být přizván odborník z praxe.

(2) Zkušební komise má stálé členy a další členy. Stálými členy jsou předseda, místopředseda a třídní učitel.

(3) Dalšími členy komise jsou

- a) učitel příslušného předmětu a přisedící,
- b) zaměstnanec zabezpečující výuku žáka na pracovišti praktického vyučování v případě, kdy odborný výcvik je zabezpečován ve vzdělávacích zařízeních.⁹⁾

(4) Předsedu zkušební komise jmenuje a odvolává ministerstvo po dohodě se zaměstnavatelem navrhovaného předsedy. Předseda je jmenován zpravidla do konce března každého školního roku. Předsedou zkušební komise je jmenován zkušený zaměstnanec s požadovanou odbornou způsobilostí a nejméně pětiletou praxí v oboru. Funkce předsedy zkušební komise je funkcí čestnou. Při opravných zkouškách a při zkouškách v náhradním termínu je předsedou zkušební komise ředitel střední školy požární ochrany, ve které se zkoušky konají, popřípadě jím pověřený zástupce.

(5) Místopředsedu a další členy zkušební komise jmenuje a odvolává ředitel střední školy požární ochrany, ve které se zkoušky konají, z pedagogických zaměstnanců nebo z osob s odbornou způsobilostí pro příslušný obor. Místopředseda a další členové zkušební komise jsou jmenováni zpravidla do 15. dubna každého školního roku. Místopředsedou zkušební komise je jmenován pedagogický zaměstnanec příslušné školy nejméně s pětiletou pedagogickou praxí.

(6) Jestliže má žák pochybnosti o správnosti postupu zkušební komise při zkoušce, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se dozvěděl o jejím výsledku, požádat ministerstvo o přezkoušení. Prokáže-li se ne-

objektivnost zkušební komise, jmenuje novou zkušební komisi ministerstvo.

(7) Předseda zkušební komise řídí práci komise, kontroluje připravenost zkoušek, hodnotí úroveň a klasifikaci maturitní zkoušky. Odpovídá za řádný průběh zkoušky a klasifikaci.

(8) Nemůže-li předseda zkušební komise krátkodobě vykonávat svou funkci, přejímá jeho funkci místopředseda.

(9) Pokud byl ke zkoušce přizván odborník z praxe, může klást žákovi otázky; nepodílí se však na jeho hodnocení.

(10) Členům zkušební komise, kteří vykonávají svoji funkci mimo obec svého pracoviště nebo místa trvalého pobytu, se poskytuje náhrada cestovních výdajů podle zvláštního právního předpisu.¹⁰⁾

ČÁST TŘETÍ

PRŮBĚH STUDIA A JEHO UKONČOVÁNÍ VE VYŠŠÍ ODBORNÉ ŠKOLE POŽÁRNÍ OCHRANY

§ 32

Školní rok

(1) Studium ve vyšší odborné škole¹¹⁾ požární ochrany se uskutečňuje v průběhu školního roku ve 2 obdobích. Zimní období trvá od 1. září do 31. ledna, letní období trvá od 1. února do 31. srpna. Období školního vyučování ve školním roce trvá 40 týdnů, z toho je 32 týdnů školní výuky, 6 týdnů je určeno k získání klasifikace v řádném termínu a 2 týdny tvoří časovou rezervu.

(2) Každá část školního roku se sestává z období výuky a zkoušek a z období prázdnin (§ 8 odst. 3 a 7).

(3) Školní výuka v posledních 6 kalendářních měsících před absolutoriem trvá nejméně 12 týdnů.

§ 33

Organizace vzdělávání

(1) Teoretická příprava, která zahrnuje všeobecné vzdělávání a specifické odborné vzdělávání, se uskutečňuje v teoretickém vyučování. Praktická příprava se uskutečňuje formou praktického vyučování ve vyšší odborné škole požární ochrany a formou odborné praxe v hasičských záchranných sborech krajů nebo v krajských úřadech.

(2) Vyučovací hodina předmětů v teoretickém a praktickém vyučování trvá 45 minut a vyučovací hodina při odborné praxi trvá 60 minut.

(3) Odbornou praxi lze provádět po dnech, případně ji spojovat do týdnů v rozsahu uvedeném v učebním plánu.

§ 34

(1) Uchazeč, který byl přijat ke studiu ve vyšší odborné škole požární ochrany, se stává jejím žákem dnem zápisu. Uchazeči se zapisují ve lhůtě stanovené vyšší odbornou školou požární ochrany, nejpozději však do 30. září, pokud školní rok začíná zimním obdobím, nebo do 28. února, pokud školní rok začíná letním obdobím.

(2) Dokladem o vzdělávání ve vyšší odborné škole požární ochrany je výkaz o studiu. Do výkazu o studiu ve vyšší odborné škole požární ochrany se zapisují předměty zvoleného oboru vzdělání vyšší odborné školy a výsledky hodnocení žáka.

Účast ve vyučování

§ 35

(1) Žák vyšší odborné školy požární ochrany se zúčastňuje vyučování pravidelně a včas podle stanoveného rozvrhu hodin.

(2) Důvody pro uvolnění žáka z vyučování a jeho rozsah upravuje školní řád.

(3) Z účasti na praktické přípravě může být žák uvolněn po posouzení dokladů o pracovní činnosti a získané odborné praxi, a to nejvýše z poloviny celkového počtu vyučovacích hodin praktické přípravy.

§ 36

(1) Žák je hodnocen vždy za období (§ 32 odst. 1). Zásady hodnocení stanoví vyšší odborná škola požární ochrany v klasifikačním řádu. Předměty, z nichž je třeba vykonat zkoušku, a předměty, z nichž je žák hodnocen jiným způsobem, stanoví učební plán. Zkoušky je možné opakovat dvakrát.

(2) V případě, že nelze žáka hodnotit ze závažných důvodů, určí ředitel vyšší odborné školy požární ochrany termín, do kterého lze hodnocení ukončit. Hodnocení lze ukončit nejpozději do konce následujícího období.

§ 37

Postup do vyššího ročníku a opakování ročníku

(1) Do vyššího ročníku postupuje žák, který

¹⁰⁾ Zákon č. 119/1992 Sb., o cestovních náhradách, ve znění zákona č. 44/1994 Sb., zákona č. 125/1998 Sb., zákona č. 36/2000 Sb., zákona č. 132/2000 Sb. a zákona č. 220/2000 Sb.

¹¹⁾ § 27a zákona č. 29/1984 Sb., ve znění zákona č. 138/1995 Sb.

úspěšně vykonal zkoušky z předmětů stanovených učebním plánem a splnil podmínky hodnocení z ostatních předmětů za zimní a letní období.

(2) Ředitel vyšší odborné školy požární ochrany může na žádost žáka povolit opakování ročníku.

§ 38

Studium při zaměstnání

(1) Studium při zaměstnání se organizuje jako dálkové studium nebo externí studium.

(2) Dálkové studium se organizuje v rozsahu maximálně 280 hodin ve školním roce, zpravidla formou pětidenních soustředění, nejméně však třídnenních.

(3) Externí studium je samostatné studium podle individuálního studijního plánu, v němž se žák podle pokynů vyšší odborné školy požární ochrany samostatně připravuje ke zkouškám. V individuálním studijním plánu stanoví ředitel vyšší odborné školy požární ochrany počet konzultací a termíny zkoušek. Obsah externího studia je určen učebním plánem denního studia.

(4) Podle potřeby jsou součástí studia soustředění k absolvování předmětů praktického vyučování v rozsahu uvedeném v učebním plánu.

§ 39

Ukončování studia absolutoriem

(1) Termíny konání absolutoria stanoví ředitel vyšší odborné školy požární ochrany podle délky studia v období od 2. do 31. ledna, od 1. do 30. června a od 1. do 30. září.

(2) Před zahájením absolutoria nemají žáci vyučování v rozsahu 10 po sobě následujících pracovních dnů.

(3) Absolventská práce, která je součástí absolutoria, může být zpracována a obhajována společně několika žáky. Absolventská práce může obsahovat též část ověřující praktické dovednosti.

(4) Neuspěl-li žák při absolutoriu, může opakovat absolutorium do 3 měsíců ode dne konání absolutoria, u něhož neuspěl. Termín opravné zkoušky nebo obhajoby určí ředitel vyšší odborné školy požární ochrany.

(5) Nedostaví-li se žák k absolutoriu nebo k opravné zkoušce (dále jen „absolutorium“) pro vážné důvody, je povinen se nejpozději do 3 pracovních dnů ode dne konání absolutoria omluvit předsedovi zkušební komise nebo řediteli vyšší odborné školy požární ochrany. Závažnost důvodů, pro něž se žák k absolutoriu nedostavil, posuzují stálí členové zkušební komise. Uzná-li zkušební komise omluvu žáka, povolí zkušební komise odklad zkoušky. Ředitel vyšší odborné školy požární ochrany určí žákovi náhradní termín

absolutoria. Jestliže se žák bez omluvy nedostavil ke zkoušce nebo jestliže mu omluva nebyla uznána, nepovolí zkušební komise odklad absolutoria a posuzuje žáka, jako by u absolutoria neprospěl.

(6) Při konání zkoušek v náhradním termínu nebo při opakování absolutoria je složení zkušební komise stejné jako v řádném termínu. Pokud není možné z vážných důvodů stejné složení komise zajistit, stanoví se nová zkušební komise.

(7) Žák může vykonal absolutorium nejpozději do 2 let od doby, kdy úspěšně ukončil poslední ročník studia.

(8) Absolutorium je veřejné, s výjimkou jednání zkušební komise o hodnocení žáka a s výjimkou těch částí zkoušek, kde je to z důvodů ochrany zdraví a bezpečnosti při práci vyloučené. Skladba a počet odborných předmětů, z nichž se koná teoretická zkouška, jsou stanoveny v učebním plánu. Součástí obhajoby absolventské práce může být ověření praktických dovedností, pokud to vyplývá z učebních dokumentů nebo ze zadání absolventské práce. Téma absolventské práce je stanoveno žákovi nejpozději 6 měsíců před konáním absolutoria.

(9) Příprava na obhajobu absolventské práce, na teoretickou zkoušku z odborných předmětů nebo zkoušku z cizího jazyka trvá 15 až 20 minut. Obhajoba absolventské práce trvá nejvýše 15 minut. Pokud je součástí obhajoby absolventské práce ověření praktických dovedností, trvá obhajoba absolventské práce nejvýše 60 minut. Teoretická zkouška z odborných předmětů trvá nejvýše 30 minut, zkouška z cizího jazyka trvá nejvýše 15 minut. Zkoušky nebo obhajoba mohou být individuální nebo skupinové.

§ 40

Zkušební komise

(1) Předseda zkušební komise je jmenován do konce března, končí-li studium v letním období, nebo do konce září, končí-li studium zimním obdobím, každého školního roku.

(2) Místopředseda a další členové zkušební komise jsou jmenováni z řad pedagogických zaměstnanců, zpravidla do 15. dubna, končí-li studium v letním období, nebo do 15. října, končí-li studium v zimním období, každého školního roku. Místopředsedou zkušební komise je jmenován pedagogický zaměstnanec příslušné školy nejméně s pětiletou pedagogickou praxí.

(3) Předseda zkušební komise řídí práci komise, kontroluje připravenost a průběh absolutoria. Odpovídá za řádný průběh absolutoria a klasifikaci. V případě nepřítomnosti předsedy zkušební komise zastává jeho funkci místopředseda.

(4) Jestliže má žák pochybnosti o správnosti po-

stupu zkušební komise při zkoušce, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se dozvěděl o jejím výsledku, požádat ministerstvo o přezkoušení. Prokáže-li se neobjektivnost zkušební komise, jmenuje novou zkušební komisi ministerstvo.

(5) Členům zkušební komise, kteří vykonávají svoji funkci mimo obec svého pracoviště nebo bydliště, se poskytuje náhrada cestovních výdajů podle zvláštního právního předpisu.¹⁰⁾

§ 41

Klasifikace a hodnocení při absolutoriu

(1) Klasifikace obhajoby absolventské práce, teoretické zkoušky z odborných předmětů a zkoušky z cizího jazyka se provádí při absolutoriu podle stupnice prospěchu:

- 1 – výborně
- 2 – velmi dobře
- 3 – dobře
- 4 – nevyhověl.

(2) Klasifikaci žáka navrhnou jednotliví zkoušející, u absolventské práce její vedoucí, a to na základě písemně zpracovaného oponentního posudku a průběhu obhajoby absolventské práce.

(3) Do celkového hodnocení absolutoria se započítává klasifikace teoretické zkoušky z odborných předmětů, obhajoby absolventské práce a zkoušky z cizího jazyka. Celkové hodnocení absolutoria provádí zkušební komise podle stupnice:

- a) prospěl s vyznamenáním, jestliže žák nemá v klasifikaci podle odstavce 1 stupeň prospěchu horší než 2 – velmi dobře a průměrný prospěch žáka při absolutoriu není horší než 1,50,
- b) prospěl, jestliže žák nemá v jednotlivých částech absolutoria klasifikaci podle odstavce 1 stupeň prospěchu horší než 3 – dobře,
- c) neprospěl, jestliže žák má v některé části absolutoria klasifikaci podle odstavce 1 stupeň prospěchu 4 – nevyhověl.

(4) Celkové hodnocení absolutoria, včetně hodnocení jeho jednotlivých částí, oznámí žákovi předseda zkušební komise ve dni, ve kterém žák absolutorium vykonal.

ČÁST ČTVRTÁ

FINANČNÍ A HMOTNÉ ZABEZPEČENÍ

Finanční zabezpečení

§ 42

Finančním zabezpečením se rozumí

- a) prospěchové stipendium,
- b) podpůrné stipendium, a
- c) jednorázová odměna.

§ 43

(1) Prospěchové stipendium může přiznat ředitel střední školy požární ochrany těm žákům denního studia, kteří dosáhli studijních výsledků do průměru 1,6 včetně, a to ve výši od 300 do 1 000 Kč měsíčně po ukončení prvního až třetího ročníku. Prospěchové stipendium se vyplácí po celý školní rok (§ 5) od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém začíná nový školní rok, v termínu určeném ředitelem střední školy požární ochrany. Celkovou roční finanční částku na prospěchové stipendium a výši konkrétních finančních částek pro každý kalendářní rok určí ředitel střední školy požární ochrany.

(2) Ředitel střední školy požární ochrany může žákům denního studia přiznat až do výše 5 000 Kč

- a) podpůrné stipendium v průběhu každého školního roku, a to na žádost žáka denního studia nebo z vlastního podnětu,
- b) jednorázovou odměnu za úspěšnou odbornou činnost, za vynikající sportovní výsledky, za vynikající studijní výsledky během celého studia nebo za příkladný čin.

(3) Podmínky pro přiznání a odnětí stipendií stanoví ředitel střední školy požární ochrany ve stipendijním řádu.

(4) Na žáky denního studia, kteří jsou příslušníky, se odstavec 1 a odstavec 2 písm. a) nevztahují.

§ 44

Stravování

(1) Škola požární ochrany zabezpečuje po dobu výuky určené učebním plánem⁷⁾ stravování žáků denního studia a dále žáků studia při zaměstnání, kteří jsou příslušníky.

(2) Žáci denního studia školy požární ochrany, kteří nejsou příslušníky, hradí poskytnuté stravování v hodnotě odpovídající nákladům na nákup potravin, jejichž výše nesmí přesáhnout částku 76 Kč denně na jednoho žáka. Výše úhrady hrazené žákem nesmí přesáhnout vynaložené náklady na nákup potravin ve výši 76 Kč.

§ 45

Ubytování

(1) Žákům denního studia, kteří nejsou příslušníky, se poskytuje po dobu studia ubytování za úhradu dle skutečných nákladů, maximálně však ve výši

- a) 600 Kč měsíčně, jestliže je ubytovna vybavena ústředním topením, teplou vodou, koupelnou nebo sprchou a ložnicemi s lůžkovou kapacitou nejvýše pro 3 žáky,
- b) 400 Kč měsíčně, jestliže ubytovna nesplňuje některý z požadavků uvedených pod písmenem a).

(2) Skutečné náklady, které převýší maximální částku úhrady hrazené žákem denního studia podle odstavce 2, hradí škola požární ochrany.

(3) Není-li žák uvedený v odstavci 2 ubytován po všechny dny v měsíci, výše měsíční úhrady za ubytování se nemění. Pokud je žák ubytován pravidelně jen část měsíce z důvodu, že není organizována výuka, stanoví se výše úhrady za ubytování poměrně k počtu dnů, po které byl ubytován.

§ 46

Úhrada nákladů na poskytnuté hmotné zabezpečení

(1) Úhrada podle § 44 a 45 za kalendářní měsíc se hradí nejpozději do patnáctého dne následujícího kalendářního měsíce.

(2) Pokud součet příjmů společně posuzovaných osob v domácnosti, ve které žák denního studia školy požární ochrany, který není příslušníkem, žije, nedosahuje částky životního minima této domácnosti podle zvláštního právního předpisu,¹²⁾ může ředitel školy požární ochrany stanovit úhradu nákladů nižší, než je uvedena v § 45 odst. 1, případně osvobodit žáka od úhrady nákladů.

(3) Úhrada nákladů na hmotné zabezpečení žáků školy požární ochrany, kteří jsou příslušníky, se řídí zvláštním právním předpisem.¹³⁾

ČÁST PÁTÁ SPOLEČNÁ USTANOVENÍ

§ 47

Přerušení studia

(1) Ředitel školy požární ochrany může přerušit žáku studium na jeho žádost na dobu až 2 let. Po uplynutí doby přerušení studia pokračuje žák v tom ročníku, ve kterém bylo studium přerušeno. Ředitel školy požární ochrany umožní žáku dodatečně vykonat zkoušky za příslušné období, jestliže uplynula doba přerušení studia v průběhu školního roku.

(2) Na žádost žáka může být přerušeno i před uplynutím doby přerušení studia.

(3) K žádosti o přerušeno studia nebo o ukončení přerušeno studia nezletilého žáka před uplynutím stanovené doby pro přerušeno studia předloží zákonný zástupce žáka své souhlasné vyjádření.

§ 48

Zanechání studia

(1) Žák přestává být žákem školy požární ochrany na základě jeho písemného oznámení řediteli školy požární ochrany, že zanechává studia, a to dnem uvedeným v písemném sdělení, nejdříve však dnem následujícím po dni, kdy bylo sdělení o zanechání studia řediteli školy požární ochrany doručeno. Je-li žák nezletilý, je součástí sdělení vyjádření souhlasu zákonného zástupce žáka se zanecháním studia.

(2) Jestliže se žák neúčastní vyučování po dobu nejméně 5 vyučovacích dnů a jeho neúčast při vyučování není omluvena, vyzve ředitel školy požární ochrany písemně žáka, a je-li nezletilý, zákonného zástupce žáka, aby neprodleně doložil důvod žákovy nepřítomnosti; zároveň upozorní žáka, že jinak bude posuzován jako by studia zanechal. Jestliže do 10 dnů od doručení výzvy žák do školy požární ochrany nenastoupí nebo nedoloží důvod nepřítomnosti, posuzuje se, jako by studia zanechal prvním dnem neomluvené neúčasti; tímto dnem přestává být žákem školy požární ochrany.

(3) Zanechá-li žák studia a chce v něm pokračovat, podá písemnou žádost řediteli školy požární ochrany. K žádosti nezletilého žáka se připojí vyjádření jeho zákonného zástupce. Ředitel školy požární ochrany rozhodne o přijetí do studia na základě ověření znalostí získaných v ročnících, které byly žákem ukončeny před zanecháním studia, a na základě posouzení důvodů zanechání studia. Znalosti budou ověřeny zejména zkouškou nebo pohovorem.

§ 49

Změna studijního oboru nebo změna zaměření studijního oboru a přestup do školy požární ochrany

(1) Změnu studijního oboru, případně zaměření studijního oboru může žákovi na základě písemné žádosti povolit ředitel školy požární ochrany, který stanoví obsah, rozsah a termín konání rozdílových zkoušek.

(2) Přestup do jiné školy požární ochrany povoluje ředitel školy, do které se žák hlásí, po projednání s ředitelem školy požární ochrany, kterou žák navštěvuje. To platí i pro přestup žáka z jiné střední školy nebo vyšší odborné školy do školy požární ochrany.

(3) K žádosti nezletilého žáka o změnu studijního oboru nebo přestupu do jiné školy požární ochrany musí být připojeno vyjádření zákonného zástupce žáka.

¹²⁾ Zákon č. 463/1991 Sb., o životním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁾ Vyhláška č. 31/2000 Sb., o náhradách výdajů poskytovaných příslušníkům Policie České republiky v souvislosti s výkonem služby.

§ 50

Odloučené pracoviště a odloučená třída

(1) Část výuky může škola požární ochrany zajistit mimo své sídlo na odloučeném pracovišti.

(2) V mimořádných případech, kdy nestačí kapacita školy požární ochrany, může denní studium příslušníků nebo studium při zaměstnání probíhat v odloučené třídě mimo sídlo školy požární ochrany. V průběhu studia může být žák převeden z odloučené třídy do třídy v sídle příslušné školy požární ochrany.

(3) Ředitel školy požární ochrany určí pedagogického zaměstnance školy požární ochrany, který odpovídá za organizační zajištění a dodržování kvality výuky v odloučené třídě. Při zajišťování výuky odborných předmětů se využívají zejména pedagogičtí zaměstnanci školy požární ochrany.

§ 51

Dokumentace škol

(1) Tiskopisy vysvědčení jsou zúčtovatelnými tiskopisy.

(2) Všechny úřední listiny a písemnosti musí být vlastnoručně podepsány.

(3) Ukládání a archivaci dokumentace upravuje zvláštní právní předpis.¹⁴⁾

§ 52

Účinnost

Tato vyhláška nabývá účinnosti dnem 1. září 2001.

Ministr:

Mgr. **Gross** v. r.

¹⁴⁾ Zákon č. 97/1974 Sb., o archivnictví, ve znění zákona č. 343/1992 Sb. a zákona č. 27/2000 Sb.

278

NÁLEZ

Ústavního soudu

Jménem České republiky

Ústavní soud rozhodl dne 20. června 2001 v plénu o návrhu prezidenta republiky na zrušení zákona č. 6./1993 Sb., o České národní bance, ve znění zákonů č. 60/1993 Sb., č. 15/1998 Sb. a č. 442/2000 Sb., a to v § 1 odst. 3 ve slovech „a zvláštními právními předpisy¹⁾“, v § 2 odst. 1 věty první, v § 2 odst. 2 písm. e) ve slovech „a podle zvláštních právních předpisů¹⁾“, v § 5 odst. 2 písm. b) ve slovech „pro činnosti vykonávané při zabezpečování hlavního cíle“ a ve slovech „sestavuje návrh provozního a investičního rozpočtu“, § 6 odst. 3, § 35 písm. a) a § 47 odst. 1 až 4,

takto:

Ustanovení § 2 odst. 1 věty první, § 5 odst. 2 písm. b) ve slovech „pro činnosti vykonávané při zabezpečování hlavního cíle“ a ve slovech „a sestavuje návrh provozního a investičního rozpočtu“, § 6 odst. 3, § 35 písm. a) a § 47 odst. 2 až 4 zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění zákona č. 442/2000 Sb., se zrušují dnem vyhlášení tohoto nálezu ve Sbírce zákonů.

Ve zbývajících částí se návrh zamítá.

Odůvodnění

Dne 22. prosince 2000 obdržel Ústavní soud návrh prezidenta republiky na zrušení zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění zákonů č. 60/1993 Sb., č. 15/1998 Sb. a č. 442/2000 Sb., (dále jen „zákon o ČNB“), a to:

v § 1 odst. 3 ve slovech „a zvláštními právními předpisy¹⁾“ a v § 2 odst. 2 písm. e) ve slovech „a podle zvláštních právních předpisů¹⁾“ pro rozpor s čl. 2 odst. 3 a čl. 98 Ústavy České republiky (dále jen „Ústava“) a s čl. 2 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“),

v § 2 odst. 1 věty první pro rozpor s čl. 98 Ústavy,

v § 5 odst. 2 písm. b) ve slovech „pro činnosti vykonávané při zabezpečování hlavního cíle“ a ve slovech „a sestavuje návrh provozního a investičního rozpočtu“ pro rozpor s čl. 98 Ústavy,

§ 6 odst. 3 pro rozpor s čl. 62 písm. k) Ústavy,

§ 35 písm. a) pro rozpor s čl. 98 Ústavy, a

§ 47 odst. 1 až 4 pro rozpor s čl. 98 Ústavy.

Svůj návrh prezident republiky blíže odůvodňuje tak, že výše uvedená ustanovení § 1 odst. 3 a § 2 odst. 2 písm. e) zákona o ČNB svěřují České národní bance kompetence správního úřadu nejenom v rozsahu stanoveném zákonem o ČNB, nýbrž též zvláštními právními předpisy, kterými jsou i právní normy nižší právní síly než zákon. Vzhledem k tomu, že Ústava umožňuje zasahovat do činnosti České národní banky pouze zákonem, je toto ustanovení v přímém rozporu s čl. 98 Ústavy. Kromě toho podle čl. 2 odst. 3 a čl. 98 Ústavy a čl. 2 odst. 2 Listiny lze státní moc uplatňovat jen v případech a v mezích stanovených zákonem, a to způsobem, který zákon stanoví. Znamená to, že působnost státního orgánu nelze stanovit podzákonným předpisem, ale pouze zákonem. Ustanovení § 2 odst. 1 věty první zákona o ČNB stanoví jako hlavní cíl činnosti České národní banky zabezpečení cenové stability, kdežto čl. 98 věta druhá Ústavy jej definuje jako péči o stabilitu měny. Podle navrhovatele jde o dva různé pojmy, přičemž cenová stabilita je pouze jednou ze součástí měnové stability. Zákon však nemůže měnit, resp. zužovat rozsah kompetencí daných právní normou vyšší právní síly – Ústavou.

Ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) ve slovech „pro činnosti vykonávané při zabezpečování hlavního cíle“ a ve slovech „sestavuje návrh provozního a investičního rozpočtu“ ukládá České národní bance rozdělit rozpočet na dvě části – na rozpočet pro činnosti vykonávané při zabezpečování hlavního cíle České národní banky a na provozní a investiční rozpočet, přičemž odebírá bankovní radě pravomoc rozhodovat o jedné z jeho částí a svěřuje ji Poslanecké sněmovně. Tím může podle navrhovatele dojít významným způsobem k ohrožení plnění hlavního cíle České národní banky podle čl. 98 odst. 1 Ústavy. Podle jeho názoru nelze vést přesnou hranici mezi těmito dvěma rozpočty, neboť i provozní a investiční rozpočet zahrnuje financování řady důležitých činností České národní banky podmiňujících realizaci hlavního cíle, jako např. přípravu měnových analýz, emisi bankovek a mincí, obchody s bankami či správu peněžní hotovosti. To je v rozporu se záměrem ústavodárce, kterým

byla nezávislost České národní banky při naplňování jejího cíle. Bylo to vyjádřeno i zařazením České národní banky do samostatné hlavy Ústavy mimo moc zákonodárnou a výkonnou, kdy z ní byl učiněn zvláštní exekutivní orgán svého druhu s přesně stanovenou oblastí působnosti, tj. péče o stabilitu měny. Kvůli zásahům dalších orgánů nebude banka schopna tento cíl naplňovat. Podle čl. 98 Ústavy lze sice zákonem stanovit další podrobnosti a zasahovat do její činnosti, jistě však ne tak, aby to vedlo k popření postavení České národní banky.

Podle § 6 odst. 3 zákona o ČNB navrhuje vláda guvernéra, viceguvernéry a ostatní členy bankovní rady, ač čl. 62 písm. k) Ústavy toto oprávnění svěřil výlučně do samostatné působnosti prezidenta republiky. Zákon o ČNB tak omezil pravomoc prezidenta republiky stanovenou Ústavou.

Ustanovení § 35 písm. a) zákona o ČNB ukládá České národní bance stanovovat po dohodě s vládou inflační cíl a režim kursu české měny k cizím měnám. V případě rozdílných názorů tak bude Česká národní banka nucena změnit své stanovisko ke stabilitě měny. To lze podle prezidenta republiky chápat jako snahu vlády o získání možnosti zasahovat do nezávislosti České národní banky, a tím i do její měnové politiky. Může to ve střednědobém období vést k větší průchodnosti kompromisních měnově-politických opatření, a tím i k ohrožení cenové stability. Zákon tak ukládá povinnost nalezení kompromisu, což vede k omezení nezávislosti České národní banky, což považuje prezident republiky za stěžejní z hlediska jejího dalšího fungování v zásadních měnově-politických otázkách. Dohody vlády a České národní banky jsou, vzhledem k časté rozdílnosti politických, hospodářských a měnových cílů, jen obtížně dosažitelné a časově náročné, což může výrazně ohrozit správné načasování měnově-politických opatření.

Návrh na zrušení § 47 odst. 1 až 4 zákona o ČNB je založen na stejných důvodech jako návrh na zrušení § 5 odst. 2 písm. b).

Soudce zpravodaj si v souladu s § 42 odst. 4 a § 69 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, vyžádal vyjádření obou sněmoven Parlamentu České republiky, neboť všechna napadená ustanovení zákona o ČNB jsou obsažena v novele tohoto zákona, tj. v zákoně č. 442/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 166/1993 Sb., o Nejvyšším kontrolním úřadu, ve znění pozdějších předpisů, který byl přijat v době, kdy Parlament České republiky působil ve složení obou sněmoven.

Za Poslaneckou sněmovnu zaslal vyjádření ze dne 6. února 2001 její předseda prof. Ing. Václav Klaus, CSc., který uvedl, že hlavním důvodem novelizace byla potřeba harmonizace zákona o ČNB s předpisy Evropské unie. Pokud jde o návrh na zrušení ustanovení § 1 odst. 3 a § 2 odst. 2 písm. e) zákona o ČNB, poukázal na nenormativní charakter poznámek pod čarou a na skutečnost, že odkaz na zvláštní právní předpis se v legislativní praxi běžně užívá. V poznámkách pod čarou, o které se v návrhu jedná, jsou uvedeny zákony, a nikoli podzákoné předpisy. K návrhu na zrušení § 2 odst. 1 věty první zákona o ČNB uvedl, že si předkladatel byl vědom nutnosti změny čl. 98 odst. 1 věty druhé Ústavy. Návrh na změnu Ústavy byl však Poslaneckou sněmovnou zamítnut. Poukázal na skutečnost, že vláda nyní do Poslanecké sněmovny předložila nový návrh krátké změny Ústavy, který tento problém řeší. Poslanecká sněmovna jej schválila 26. ledna 2001. Domnívá se proto, že by měl Ústavní soud vyčkat ukončení zákonodárského procesu projednání této ústavní změny. V případě návrhu na zrušení § 5 odst. 2 písm. b) a § 47 odst. 1 až 4 zákona o ČNB předseda Poslanecké sněmovny prohlásil, že musí setrvat na znění zákona. Poslanecká sněmovna vyšla z čl. 98 odst. 1 Ústavy, podle kterého je přípustné do činnosti České národní banky zasahovat zákonem. V rozpravách opakovaně zaznělo, že Česká národní banka by se neměla vymykat dohledu příslušných institucí v oblastech výlučně nejběžnějšího hospodaření, které je podrobena takové kontrole i v jiných státních institucích. Jsou jí svěřeny i kompetence správního úřadu, vykonává bankovní dohled. Předseda Poslanecké sněmovny poukázal i na tu okolnost, že prezident republiky ve svém návrhu nezpochybnil možnost Nejvyššího kontrolního úřadu kontrolovat hospodaření České národní banky, nejedná-li se o činnosti při zabezpečování jejího hlavního cíle, neměla by být proto zpochybňována ani změna v § 5 a § 47. Argument, že nelze vést přesnou hranici mezi provozním a investičním rozpočtem a rozpočtem pro zabezpečení hlavního cíle, není relevantním argumentem, nýbrž nepodloženou obavou. Tyto náklady přesně oddělit lze a již současné roční zprávy o hospodaření sestavované Českou národní bankou tyto dva typy hospodaření oddělují. Příklady, které uvádí navrhovatel, jsou zřetelně náklady na zabezpečení hlavního cíle a Poslanecká sněmovna o nich jednat nebude. Případné rozpory jsou přitom řešitelné podle § 47 odst. 3 zákona o ČNB. Procedura schvalování rozpočtu tak není v rozporu s proklamovanou nezávislostí České národní banky. Rovněž instituce jako Parlament, Ústavní soud a Nejvyšší kontrolní úřad jsou nadány jistým stupněm nezávislosti, avšak pouze Nejvyšší kontrolní úřad má tento atribut explicitně v Ústavě uveden. Ze zákona též neplyne možnost Poslanecké sněmovny v návrhu provozního a investičního rozpočtu činit jakékoli změny. Může jej pouze neschválit a žádat jeho doplnění nebo zpřesnění. Ani v případě neschválení nenastává s ohledem na § 47 odst. 4 omezení finančních toků České národní banky na běžnou činnost. Nesouhlasí ani s návrhem na zrušení § 6 odst. 3 zákona o ČNB. Zákon o ČNB v § 6 odst. 2 stanoví, že guvernéra, viceguvernéry a ostatní členy

jmenuje a odvolává prezident republiky, kdežto podle čl. 62 písm. k) Ústavy jmenuje členy Bankovní rady České národní banky. V Poslanecké sněmovně byl návrh doplněn v § 6 odst. 3 o jmenování guvernéra, viceguvernérů a ostatních členů bankovní rady na návrh vlády, což podle jeho názoru nemusí vést ke konfliktu. Jmenování členů bankovní rady jedním orgánem je zcela neobvyklé nejen v zemích Evropské unie, ale i v jiných vyspělých zemích světa. Česká republika je parlamentní republikou a podle čl. 54 odst. 3 Ústavy není prezident republiky z výkonu své funkce odpovědný. Podle některých odborných názorů je potom představa, že by mohl jmenovat o své vůli nikomu neodpovědné představitele banky, neslučitelná s pojetím demokratické parlamentní republiky. K návrhu na zrušení § 35 písm. a) zákona o ČNB předseda Poslanecké sněmovny uvedl, že je v něm uložena spolupráce České národní banky s vládou jako vrcholným orgánem výkonné moci. Tento druh součinnosti neznamena omezení výlučných kompetencí banky ani její nezávislosti. V systému státní moci není nezávislost absolutní, má svá pojmová omezení, Ústava se navíc omezuje na velmi rámcové vymezení postavení a kompetencí České národní banky. Určitá samostatnost je dána zařazením v samostatné hlavě Ústavy, *expressis verbis* však text Ústavy nezávislost nepřiznává. Zpochybněno nebylo ustanovení § 2 odst. 3 zákona o ČNB o její spolupráci s ústředními bankami jiných zemí, orgány dohledu nad bankami a finančními trhy jiných zemí a s mezinárodními finančními organizacemi, takže by nemělo být zpochybněno ani ustanovení § 35 písm. a) tohoto zákona. Různé stupně součinnosti, komunikace a sladování se uplatňují v řadě zemí, aniž se jejich banky považují za závislé na vládě. Závěrem uvedl, že Poslanecká sněmovna jednala s vědomím nutnosti řešit potřebné změny v činnosti České národní banky, aby byly harmonizovány právní předpisy s předpisy Evropské unie, a za vzniklé situace se snaží novelou Ústavy uskutečnit změnu hlavního cíle banky, aby byla odstraněna formální neústavnost. Přitom byly učiněny některé další změny v zákoně a je přesvědčen, že jsou v kompetenci zákonodárního sboru. Zákon byl schválen potřebnou většinou hlasů dne 14. července 2000, po zamítnutí Senátem 4. srpna 2000 Poslanecká sněmovna znovu o zákonu hlasovala 27. října 2000 a setrvala na původním znění stejně jako 7. prosince 2000, kdy hlasovala o zákonu, který jí vrátil prezident republiky.

Za Senát zaslal vyjádření ze dne 7. února 2001 jeho předseda doc. JUDr. Petr Pithart, který zrekapituloval projednání návrhu novely zákona o ČNB v orgánech Senátu. Uvedl, že zejména byly diskutovány otázky § 2 odst. 1 a § 6 odst. 3, kde bylo vesměs konstatováno, že nejsou v souladu s Ústavou a s právem Evropských společenství. Podle názoru některých senátorů je pojem „měnová stabilita“ pojmem širším než péče o stabilitu cen, a je proto nepřijatelné, aby „prostý zákon“ definoval cíl České národní banky úžeji než Ústava, a to i přesto, že nová formulace plně odpovídá čl. 105 Smlouvy o Evropských společenstvích. Převládá též názor, že jmenování členů bankovní rady podle § 6 odst. 3 zákona o ČNB není v souladu s Ústavou, neboť ta předpokládá výlučnou pravomoc prezidenta republiky (na rozdíl od jmenování funkcionářů Nejvyššího kontrolního úřadu). Pokud jde o § 5 odst. 2 písm. b), bylo v diskusi konstatováno, že rozdělení rozpočtu na uvedené dvě části je proti nezávislosti centrální banky a je odmítáno Evropskou komisí jako neslučitelné se Smlouvou o Evropských společenstvích. Totéž se promítá do protiústavnosti § 47. Změně těchto ustanovení měla předcházet změna Ústavy, což nakonec byl názor, který sdílela i vláda, když Poslanecké sněmovně postupovala návrh novely zákona o ČNB i s návrhem novely Ústavy. Rovněž ustanovení § 35 písm. a) zákona o ČNB podle názoru některých senátorů odporuje principu nezávislosti České národní banky a není v souladu s čl. 108 Smlouvy o Evropských společenstvích. Diskuse v Senátu se nedotkla dalších ustanovení, jejichž neústavnost prezident republiky namítá, tj. § 1 odst. 3 a § 2 odst. 2 písm. e) zákona o ČNB. Senát nakonec návrh novely zákona o ČNB zamítl v poměru 26 ku 11 hlasům ze 48 přítomných senátorů.

Ústavní soud nejdříve přikročil k posouzení formálních náležitostí podaného návrhu. Návrh byl podán oprávněným navrhovatelem v souladu s § 64 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb. Rovněž podmínky přípustnosti podle § 66 odst. 1 zákona č. 182/1993 Sb. byly v daném případě naplněny. Návrh byl shledán přípustným a Ústavní soud mohl dále postupovat ve smyslu směrnic § 68 zákona č. 182/1993 Sb. Konstatoval, že návrhem napadená ustanovení zákona o ČNB byla do zákona o ČNB vložena zákonem č. 442/2000 Sb. Tento zákon byl přijat a vydán v mezích Ústavou stanovené kompetence Parlamentu České republiky a ústavně předepsaným způsobem.

V případě návrhu na zrušení § 1 odst. 3 ve slovech „a zvláštními právními předpisy¹⁾“ a § 2 odst. 2 písm. e) ve slovech „a podle zvláštních právních předpisů¹⁾“ pro rozpor s čl. 2 odst. 3 a čl. 98 Ústavy a s čl. 2 odst. 2 Listiny dospěl Ústavní soud k závěru, že návrh není důvodný, a proto jej podle § 70 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb. zamítl.

Pokud jde o soulad obsahu ustanovení § 2 odst. 1 věty první, v § 5 odst. 2 písm. b) ve slovech „pro činnosti vykonávané při zabezpečování hlavního cíle“ a ve slovech „sestavuje návrh provozního a investičního rozpočtu“, § 6 odst. 3, § 35 písm. a) a § 47 odst. 2 až 4 zákona o ČNB s Ústavou, došel Ústavní soud k závěru, že tato ustanovení nejsou v souladu s dále uvedenými ustanoveními Ústavy.

Tuto část výroku svého rozhodnutí odůvodňuje Ústavní soud následujícím způsobem.

Obecně konstatuje, že předložený návrh prezidenta republiky se dotýká problematiky zvláštního postavení centrální banky v ústavním systému demokratického právního státu. Ústavní soud jako východisko pro hodnocení důvodnosti předloženého návrhu bere v literatuře již vyjádřené stanovisko, podle kterého lze z čl. 98 Ústavy dovodit, že Ústava zakotvuje institucionální záruku existence České národní banky jako:

- ústřední banky státu,
- pověřené funkcí péče o stabilitu měny, tj. koruny české,
- nezávislé při plnění ústavních funkcí na exekutivě a legislativě v míře, která zajišťuje splnění jejího hlavního poslání,
- vybavené možností měnově-politického uvážení při volbě nástrojů a opatření k dosažení cíle,
- banky, která vykonává dozor nad ostatními bankami.

Z toho plyne, že povinností státu je takovou banku zřídit, ustavit její orgány a ustanovit jejich funkcionáře, upravit její postavení, působnost a pravidla fungování v ústavně vymezeném rámci, nechat ji jako takovou fungovat a chránit ji případně i soudní mocí před neústavními [v rozporu s čl. 1, čl. 62 písm. k) a čl. 98 Ústavy] a nezákonnými zásahy do její činnosti ze strany zákonodárné a výkonné moci (čl. 98 odst. 1 a 2 Ústavy).

Při celkovém pohledu na podaný návrh je třeba zdůraznit, že Ústavní soud si byl při posuzování otázky ústavního zakotvení České národní banky vědom, že zde právo navazuje na ekonomickou teorii, a proto je možné využití ekonomických kategorií pro výklad neurčitých pojmů a generálních klauzulí v ústavním právu. Politologickým východiskem ústavní konstrukce postavení České národní banky je pak teorie dělby moci, podle které nejdůležitější obranou proti přirozené tendenci ke koncentraci moci je oddělování a vzájemná kontrola nejvyšších orgánů státu. Historická zkušenost ukazuje, že oslabování demokracie způsobené nadměrným posilováním vládní moci je možné i cestou měnových manipulací. Klasický příklad překonávání finančních potíží vlád prostřednictvím inflačních emisí peněz má v moderní historii mnoho dalších variant. Reakcí na tyto zkušenosti je oddělování rozhodovacích procesů o měnových otázkách od exekutivy. Tento vývoj začíná fakticky převládat ve všech demokratických státech s tržním hospodářstvím. Ústavní zakotvení samostatného postavení ústřední banky však nalézáme jen v nejnovějších ústavách. Do této skupiny patří i Ústava České republiky a je za to v mezinárodních srovnáních pozitivně hodnocena. Při rozhodování o daném návrhu má tudíž Ústavní soud usnadněnou cestu v tom smyslu, že obsahové složky ústavního postavení ústřední banky státu se dají dovodit přímo z Ústavy samotné, a tak ukázat, kdy zákonodárce zmocněný k úpravě podrobností nemůže jít mimo tento obsah. Není sporu o tom, že do činnosti České národní banky lze zasahovat zákonem, jak se uvádí ve vyjádření Poslanecké sněmovny, tento zákon však nesmí být v rozporu s obsahem hlavního cíle této banky.

Toto rozšiřování počtu „pilířů státní moci“ je přirozené, a proto neobstojí protiargumenty založené na srovnávání se staršími „klasickými“ ústavami, ve kterých se o nezávislé bance nepíše prostě proto, že ekonomická teorie v době, kdy byly přijímány, ještě dostatečně nepopsala nebezpečí monetárních manipulací exekutivou. Toto rozšiřování a změny konstitucionality (potřeby a vhodnosti regulace ústavními předpisy) pokračuje s ekonomickým a technologickým vývojem. Obdobně je možno předvídat, že se například v nejbližší době dočkáme i diskuse o potřebě ústavního zakotvení nějaké „nejvyšší mediální rady“. Mocenský význam hromadných informačních prostředků je nepochybný, a proto vývoj práva musí reagovat na vývoj reálného života. Také ve světle těchto všeobecných úvah de lege ferenda je třeba vidět posuzovaný návrh.

Obecným kritériem rozhodování Ústavního soudu v otázce ústavnosti dotčených ustanovení zákona o ČNB byl jejich soulad s výše uvedenými ustanoveními ústavní úpravy ústřední banky státu. Funkcí Ústavního soudu je podle čl. 83 Ústavy ochrana ústavnosti prostředky vlastními orgánům soudního typu. Součástí ústavnosti v tomto směru je rovněž ochrana postavení ústřední banky státu při plnění jejího hlavního úkolu, kterým je de constitutione lata péče o stabilitu měny podle čl. 98 odst. 1 Ústavy, a oddělení jejího hlavního orgánu – Bankovní rady – od bezprostředního vlivu politických činitelů cestou specifické úpravy jmenování jejich funkcionářů a členů podle čl. 62 písm. k) Ústavy, aniž je tím vyloučena nezbytná spolupráce mezi ní a zákonodárnou a výkonnou mocí.

Ústavní soud zastává stanovisko, že úprava postavení ústřední banky státu v Ústavě vychází ze závěrů moderní konstitucionalistiky konce 20. století, kdy se postupně docházelo k závěrům o potřebě regulace postavení ústřední banky nejen v ústavách federativních států, kde to bylo spjato s vertikální dělbou působnosti mezi federací a jejími členskými státy, ale i v unitárních státech, z důvodů uvedených výše. Ústavní teorie inspirovaná ekonomickou teorií se projevila v tom, že přibývá ústav (čl. 99 odst. 2 Ústavy Švýcarska, čl. 111 Ústavy Estonska, čl. 227 Ústavy Polska, čl. 373n. Ústavy Kolumbie, čl. 261n. Ústavy Ecuadoru, čl. 53 Ústavy Chorvatska, čl. 56 odst. 1 Ústavy Slovenské republiky), kde je upraveno postavení ústřední banky a její funkce. Tam, kde to není v ústavách výslovně zakotveno (v případě většiny členských států Evropské unie, kde se již uplatňuje Amsterodamská smlouva), dochází k těmto závěrům judikatura.

V tomto směru jdou rovněž některé smluvní dokumenty práva Evropských společenství (čl. 108/ex – čl. 107 Smlouvy o založení Evropského společenství), které se posléze promítají do interpretace „domácích“ ústavních textů (srov. komentář k čl. 88 Základního zákona SRN in: Maunz-Dürig: Grundgesetz Kommentar, Stand Juni 1998, s. 6). Novela zákona o ČNB tento záměr ústavodárce plně nerespektuje. Evropské právo v čl. 108 Smlouvy o založení Evropského společenství (ve znění Amsterodamské smlouvy) výslovně stanoví, že při výkonu pravomocí a uskutečňování úkolů a povinností, svěřených jim touto smlouvou, nebudou ani Evropská centrální banka, ani národní ústřední banka, ani žádný člen jejich orgánů s rozhodujícími pravomocemi požadovat nebo přijímat pokyny od orgánů společenství, od žádné vlády členského státu nebo od jakéhokoli jiného orgánu. Orgány společenství a vlády členských států se zavazují respektovat tento princip a neusilovat o ovlivňování členů orgánů Evropské centrální banky s rozhodujícími pravomocemi či národních ústředních bank při plnění jejich úkolů.

Ústava v roce 1992 reagovala na poznatky ekonomické teorie, podle které je úspěšnost ústřední banky státu při zajišťování stability měny, jejího kursu a kontroly míry inflace výrazně ovlivněna její nezávislostí na exekutivě, která je zpravidla jednou za tři až čtyři roky nucena ucházet se o znovuzvolení před voliči. Něco jiného jsou proto záměry vlády před volbami, po volbách nebo uprostřed volebního období, a něco jiného jsou potřeby zajištění stability ekonomického růstu, nutnost zadlužování při provádění dlouhodobých investic atd.

Ústava sice výslovně o nezávislosti České národní banky nehovoří, nicméně historickým výkladem okolností přijetí Ústavy (viz výše), teleologickým výkladem pojmu „péče o stabilitu měny“ a systematickým výkladem hlavy šesté Ústavy, kde je úprava České národní banky oddělena od úpravy moci zákonodárné a výkonné, lze dojít k závěru, že smyslem zakotvení ústřední banky státu v Ústavě vůbec a ve zvláštní hlavě Ústavy zvláště bylo právě vytvoření ústavního rámce pro její fungování nezávisle na moci zákonodárné a výkonné. Je však možno poukázat na tu okolnost, že již při projednávání návrhu zákona o Státní bance československé (zákon č. 22/1992 Sb.), jehož obsah byl převzat do nyní platného zákona o ČNB, se vycházelo při jednání z prokázání závislosti výše inflace na míře nezávislosti centrální banky.

Zásahy do jejího postavení sice Ústava připouští (čl. 98 odst. 1 věta druhá in fine), ale podle názoru Ústavního soudu nelze dovodit, že by zákon mohl přijmout řešení, které by bylo zásahem nebo které by bylo možno vykládat jako zásah do nezávislosti banky v oblasti plnění její hlavní ústavní funkce. Tím by ústavní úprava postavení ústřední banky ztratila svůj původně zamýšlený účel. Ústavní soud zastává stanovisko, že ústavní základ nelze negovat bez ohledu na zmocnění zákonodárce k další zákonné úpravě, obdobně jako je tomu v případě základních práv v čl. 4 odst. 4 Listiny (záruka podstaty a smyslu). Tento přístup k vztahu ústavního a zákonného předpisu již vyjádřil v nález ze dne 15. 2. 1994 sp. zn. Pl. ÚS 35/93 [Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu (dále jen „Sbírka rozhodnutí“), svazek 1, náleží č. 7, str. 51; vyhlášen pod č. 49/1994 Sb.] a neshledává důvod se od něj v projednávané věci odchýlit.

Nezávislost jakékoli instituce je možno vykládat jako stav, který má více aspektů. Některé z nich již byly zdůrazněny při projednávání původního zákona č. 22/1992 Sb., o Státní bance československé (Federální shromáždění ČSFR, 6. volební období, tisk č. 1024).

V případě České národní banky tak lze hovořit o aspektu institucionální nezávislosti, která spočívá v její nepodřízenosti vládě při zajišťování stability měny.

Česká národní banka plní rovněž úkoly jako správní úřad. V tomto postavení je součástí orgánů výkonné moci. To však neplatí pro její hlavní funkci podle čl. 98 odst. 1 Ústavy. V této funkci musí zákon respektovat nezávislost jejího rozhodování, kdy se na ni nevztahuje čl. 67 odst. 1 Ústavy o vrcholném postavení vlády v soustavě orgánů výkonné moci ani zákon České národní rady č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů. Z hlediska oprávnění, kterými Česká národní banka disponuje při plnění svého hlavního cíle (aspekt instrumentální), jde o možnost volby nástrojů měnové politiky a možnost měnově-politického uvážení při volbě těchto nástrojů a opatření k dosažení ústavně zakotveného cíle.

Konečně je to nezávislost v personálním či organizačním smyslu, která spočívá ve způsobu jmenování a odvolatelnosti vedení banky. Dalším možným aspektem nezávislosti každé instituce je nezávislost či spíše autonomie hospodářská či finanční, která před novelizací zákona o ČNB spočívala v oddělení rozpočtu této banky od státního rozpočtu. Novelizace zákona o ČNB se v různé intenzitě dotýká všech těchto aspektů. Ústavní soud se však zabývá pouze těmi z nich, které mají svůj ústavní základ, takže odchýlná zákonná úprava se s nimi dostává do rozporu.

Pokud jde o jednotlivá ustanovení, jejichž zrušení se navrhuje, je třeba uvést následující:

V případě návrhu na zrušení § 1 odst. 3 ve slovech „a zvláštními právními předpisy¹⁾“, v § 2 odst. 1 věty

první, v § 2 odst. 2 písm. e) ve slovech „a podle zvláštních právních předpisů¹⁾“ se Ústavní soud nemohl ztotožnit s názorem, že se jedná o neústavní ustanovení zákona o ČNB. Lze mít výhrady proti ustanovením legislativních pravidel vlády (příloha usnesení vlády ze dne 19. března 1998 č. 188), která ukládají při přípravě právních předpisů používat právě tuto formu odkazu i tam, kde je ústavně vyloučeno použití jiné formy právního předpisu, než je forma zákona (zde čl. 98 odst. 2 Ústavy). Možnost zásahu Ústavního soudu je však v takovém případě dána jedině v případě, že k použití podzákoného právního předpisu skutečně došlo. Tak tomu ale v projednávané věci není, neboť právní úprava je provedena cestou zákona. Proto byl v této části návrh jako nedůvodný zamítnut.

Ústavní soud shledal důvodným návrh na zrušení § 2 odst. 1 věty první zákona o ČNB, který stanoví, že „hlavním cílem České národní banky je zabezpečovat cenovou stabilitu“. Ustanovení čl. 98 odst. 1 věty druhé Ústavy však definuje hlavní cíl činnosti jinak, jako péči o stabilitu měny. Tento na druhém místě uvedený pojem je širší, takže cestou obyčejného zákona dochází k omezení rozsahu hlavního úkolu ústřední banky státu. Tento postup je z hlediska právního státu (čl. 1 Ústavy), z hlediska ústavně předepsaného způsobu změn a doplňování ústavních zákonů (čl. 9 odst. 1 a čl. 39 odst. 4 Ústavy), stejně jako z hlediska samotného čl. 98 odst. 1 Ústavy nepřijatelný. Jde o obdobnou situaci, která je výslovně upravena v § 3 odst. 4 zákona č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a o Sbírce mezinárodních smluv, podle kterého podzákoné právní předpisy mohou být vyhlášeny nejdříve dnem, v němž je vyhlášen zákon, k jehož provedení jsou vydány; účinnosti mohou nabýt nejdříve dnem, k němuž nabývá účinnosti zákon, k jehož provedení jsou vydány. Ve vztahu Ústavy a obyčejného práva musí být takový postup zachován tím spíše.

Ústavní soud zde pouze konstatuje, že jde o porušení základního pravidla hierarchické výstavby právního řádu, podle kterého zákon nižší právní síly nesmí odporovat právnímu předpisu vyšší právní síly. Vláda, která předložila návrh novelizace zákona o ČNB, si byla této situace vědoma, neboť v důvodové zprávě svého návrhu (Poslanecká sněmovna, 3. volební období, tisk č. 537) v souvislosti s návrhem nového znění § 2 výslovně uvedla, že „Návrh novely zákona o České národní bance tudíž předpokládá změnu Ústavy.“. Tato změna čl. 98 odst. 1 Ústavy měla být provedena ústavním zákonem, jehož návrh vláda předložila jako součást širšího návrhu (Poslanecká sněmovna, 3. volební období, tisk č. 541), kde se v bodě 15 navrhovalo znění: „Česká národní banka je ústřední bankou státu. Do její činnosti lze zasahovat pouze na základě zákona.“. Tento návrh ústavní změny však byl Poslaneckou sněmovnou na její 25. schůzi dne 17. května 2000 zamítnut ve 2. čtení, kdežto návrh novely zákona o ČNB, doplněný řadou dalších změn, nakonec schválen byl jako zákon č. 442/2000 Sb.

Předseda Poslanecké sněmovny v této souvislosti upozorňuje na to, že Poslanecká sněmovna jednala s vědomím nutnosti řešit potřebné změny v činnosti České národní banky, aby byly harmonizovány právní předpisy s předpisy Evropské unie, a za vzniklé situace se snaží novelou Ústavy uskutečnit změnu hlavního cíle banky, aby byla odstraněna formální neústavnost. O tomto nesprávném postupu svědčí slova, která pronesl zástupce vlády při odůvodňování onoho dodatečně předloženého návrhu na změnu čl. 98 odst. 1 Ústavy (Poslanecká sněmovna, 3. volební období, tisk č. 694) na 28. schůzi Poslanecké sněmovny (těsnopisecká zpráva o 28. schůzi Poslanecké sněmovny, str. 416), když prohlásil, že účelem změny čl. 98 odst. 1 Ústavy je „dostat Ústavu do souladu jak na jedné straně s *acquis communautaire*, tak na druhé straně s vládním návrhem zákona o České národní bance, respektive s novelou tohoto zákona“. V obdobném duchu je návrh odůvodněn v důvodové zprávě k tisku č. 694.

Protože v právním státě není možné, aby se Ústava dodatečně přizpůsobovala jí odporujícím zákonům, došel Ústavní soud jako soudní orgán ochrany ústavnosti podle čl. 83 Ústavy k závěru o nutnosti zrušit ustanovení § 2 odst. 1 věty první pro rozpor s čl. 1, čl. 9 odst. 1 a čl. 98 odst. 1 Ústavy jako neústavní. Přitom podotýká, že pokud jde o potřebu přizpůsobit právní řád České republiky právu Evropských společenství, je třeba tak činit ústavně konformním způsobem. Česká republika může v souladu s preambulí své Ústavy usilovat o včlenění do rodiny evropských demokracií na prvním místě tím, že jako právní stát bude respektovat svou Ústavu. Teprve poté může usilovat o soulad s primárním právem Evropských společenství (čl. 105, čl. 108/ex – čl. 107 Smlouvy o založení Evropského společenství), neboť bez respektu ke své Ústavě nemůže o přijetí do Evropské unie uvažovat.

Dále prezident republiky navrhl zrušit v ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) slova „pro činnosti vykonávané při zabezpečování hlavního cíle“ a slova „sestavuje návrh provozního a investičního rozpočtu“. Svou argumentaci spojil s návrhem na zrušení § 47 odst. 1 až 4 zákona o ČNB.

Celé ustanovení § 5 odst. 2 písm. b) zákona o ČNB v platném znění zní takto: „Bankovní rada schvaluje rozpočet pro činnosti vykonávané při zabezpečování hlavního cíle České národní banky a sestavuje návrh provozního a investičního rozpočtu“. V případě vyhovění návrhu by proto ustanovení znělo: „Bankovní rada schvaluje rozpočet České národní banky“, takže by se prakticky krylo s původním zněním zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance.

Ustanovení § 47 odst. 1 až 4 znějí:

(1) Rozpočet, který se týká činností vykonávaných při zabezpečování hlavního cíle České národní banky, schvaluje bankovní rada.

(2) V části provozních a investičních výdajů hospodáří Česká národní banka podle rozpočtu schváleného Poslaneckou sněmovnou. Návrh tohoto rozpočtu sestavuje bankovní rada České národní banky a předkládá jej předsedovi Poslanecké sněmovny nejpozději 3 měsíce před začátkem rozpočtového roku.

(3) Odmítne-li Poslanecká sněmovna návrh rozpočtu České národní banky, je bankovní rada povinna do 6 týdnů předložit návrh doplněný a zpřesněný podle požadavku Poslanecké sněmovny.

(4) Není-li Poslaneckou sněmovnou vysloven souhlas s rozpočtem České národní banky na příslušný rozpočtový rok před prvním dnem rozpočtového roku, řídí se rozpočtové hospodaření v době od prvního dne rozpočtového roku do dne schválení rozpočtu na tento rozpočtový rok objemem příjmu a výdajů rozpočtu České národní banky schváleného pro předchozí rozpočtový rok.

Prezident republiky odůvodňuje návrh na zrušení této části tím, že provedená novelizace odebírá bankovní radě oprávnění rozhodovat o jedné z jejích pravomocí a svěřuje ji Poslanecké sněmovně. Tím může podle prezidenta republiky dojít významným způsobem k ohrožení plnění hlavního cíle České národní banky podle čl. 98 odst. 1 Ústavy. Podle jeho názoru nelze vést přesnou hranici mezi těmito dvěma rozpočty, neboť i provozní a investiční rozpočet zahrnuje financování řady důležitých činností České národní banky, podmiňujících realizaci hlavního cíle, jako např. přípravu měnových analýz, emisi bankovek a mincí, obchody s bankami či správu peněžní hotovosti. Kvůli zásahům dalších orgánů nebude banka schopna tento cíl naplňovat. Podle čl. 98 Ústavy lze sice zákonem stanovit další podrobnosti a zasahovat do její činnosti, jistě však ne tak, aby to vedlo k popření postavení České národní banky.

Ústavní soud v tomto bodě návrhu prezidenta republiky vyhověl právě s ohledem na to, co bylo výše uvedeno o jednotlivých aspektech nezávislosti jakékoli instituce. Pokud Ústavní soud došel k závěru o ústavním rozměru nezávislosti ústřední banky státu, musí poskytnout ochranu této nezávislosti i z hlediska jejího nerušeného fungování. I kdyby neplatil argument prezidenta republiky, že nelze mezi oběma rozpočty vést přesnou hranici, je třeba uvést, že i pouhým tlakem na jednoznačně oddělitelný provozní a investiční rozpočet lze ovlivňovat plnění hlavního cíle ústřední banky státu. Jinými slovy, ponecháme-li stranou otázku oddělitelnosti dvou rozpočtů pro hospodaření téže instituce, jakmile bude i jeden z těchto rozpočtů schvalován někým jiným než centrální bankou, bude vždy snadnější třeba nepřímou ovlivňovat rozhodovací procesy v bance, a tak omezovat její nezávislost.

Argument o oddělení obou částí rozpočtu v ročních zprávách o hospodaření České národní banky není rovněž případný, neboť tímto způsobem se do její nezávislosti při uskutečňování hlavního cíle zasáhnout nedá. Schvalování jejího rozpočtu Poslaneckou sněmovnou nemusí zajisté za každé situace představovat zásah do její nezávislosti. Tato možnost však není vyloučena, neboť § 47 odst. 2 až 4 zákona o ČNB obsahuje dostatečné nástroje k tomu, aby Poslanecká sněmovna mohla prosadit svůj názor. Tím se dostává do rozporu s čl. 98 odst. 1 Ústavy. Na tom nic nemění námitka předsedy Poslanecké sněmovny, že prezident republiky ve svém návrhu nezpochybnil možnost Nejvyššího kontrolního úřadu kontrolovat hospodaření České národní banky, nejedná-li se o činnost při zabezpečování jejího hlavního cíle, a že by proto neměla být zpochybňována ani změna v § 5 a 47 zákona o ČNB. Ústavní soud ve své ustálené judikatuře zdůrazňuje vázanost petitem návrhu, nikoli jeho odůvodněním, tj. argumenty, které navrhovatel uvádí [viz již nález ze dne 24. 5. 1994 sp. zn. Pl. ÚS 16/93 (Sbírka rozhodnutí, svazek 1, nález č. 25, str. 190; vyhlášen pod č. 131/1994 Sb.), nález ze dne 14. 6. 1994 sp. zn. Pl. ÚS 20/93 (Sbírka rozhodnutí, svazek 1, nález č. 33, str. 245; vyhlášen pod č. 141/1994 Sb.), nález ze dne 29. 11. 1994 sp. zn. Pl. ÚS 89/94 (Sbírka rozhodnutí, svazek 2, nález č. 58, str. 151)]. Posuzuje proto návrh i z jiných hledisek ochrany ústavnosti, než která jsou uvedena v odůvodnění návrhu, nemůže však rozhodnout o zrušení jiných ustanovení, než která jsou v petitu návrhu uvedena.

Stejně tak Ústavní soud rozhodl o zrušení ustanovení § 6 odst. 3 zákona o ČNB, které stanoví: „Guvernéra, viceguvernéry a ostatní členy navrhuje vláda.“. Toto ustanovení je v rozporu s prerogativou prezidenta republiky jmenovat členy Bankovní rady podle čl. 62 písm. k) Ústavy. To znamená, že prezident republiky z hlediska ústavního rozhoduje bez omezení a není zde vázán na ničí návrh ani na žádné další podmínky.

S ohledem na výše uváděné důvody byl Ústavní soud nucen vyhovět i návrhu na zrušení § 35 písm. a) zákona o ČNB, který stanoví: „Česká národní banka po dohodě s vládou stanoví inflační cíl a režim kursu české měny k cizím měnám.“. „Po dohodě“ značí, že Česká národní banka má ve věci iniciativu, když přichází s návrhem v této věci. Svůj návrh ale musí předložit vládě a ta s ním musí nebo nemusí souhlasit. Teprve po získání souhlasu vlády může být inflační cíl stanoven. Výraz „po dohodě“ proto neodpovídá koncepci nezávis-

losti České národní banky. Nepodřizuje ji sice vládě, staví však vládu vedle bankovní rady jako rovnoprávného činitele při určování inflačního cíle a režimu kursu české měny. S touto rolí vlády však současná ústavní úprava čl. 98 odst. 1 Ústavy výslovně nepočítá. Toto ustanovení přitom vystupuje k ostatní ústavní úpravě jako *lex specialis*, takže se vůči němu nemůže uplatnit obecná charakteristika postavení vlády v čl. 67 odst. 1 Ústavy. Ustanovení § 35 písm. a) zákona o ČNB je v rozporu s instrumentálním aspektem nezávislosti České národní banky a může zásadně narušit i existenci dalších aspektů její nezávislosti z hlediska institucionálního.

Pro stabilitu české měny má vyhlášení inflačního cíle zásadní význam. Je proto těsně spjato s nezávislostí České národní banky. V případě, že inflační cíl musí být vyhlášen, je situace právně jiná, než kdyby vyhlášen být nemusel. V prvním případě je pozice vlády daleko silnější, neboť při nedosažení dohody to bude Česká národní banka, která neplní své ústavně stanovené poslání. Toto ustanovení proto podvazuje prostor pro plnění hlavního cíle České národní banky obdobným způsobem jako v případě schvalování provozního a investičního rozpočtu České národní banky. V rozporu s ním je přitom i jiné ustanovení samotného zákona o ČNB, když jeho § 9 stanoví, že Česká národní banka a bankovní rada je při plnění svých úkolů nezávislá na pokynech vlády, prezidenta republiky, Parlamentu, jiných správních úřadů či orgánů územní samosprávy (odstavec 1) a že záležitosti týkající se kursového režimu a stanovení inflačního cíle Česká národní banka konzultuje s vládou a na její vyžádání jí předkládá o těchto záležitostech zprávy (odstavec 2), což je úprava, která není s principem nezávislosti České národní banky při sledování jejího hlavního cíle nikterak v rozporu. Totéž platí pro § 11 zákona o ČNB, který stanoví oprávnění ministra financí nebo jiného pověřeného člena vlády zúčastnit se s hlasem poradním zasedání bankovní rady s možností předkládat jí návrhy k projednání. Obdobně je oprávněn guvernér České národní banky nebo jím určený viceguvernér zúčastnit se s hlasem poradním schůze vlády. V podmínkách státu s odpovídající politickou kulturou jednání vysokých funkcionářů to je dostatečný prostředek k nalezení odpovídajícího řešení. Jinak ovšem z hlediska Ústavy musí mít konečné slovo bankovní rada, což napadené ustanovení § 35 písm. a) zákona o ČNB vylučuje.

Proto v tomto případě platí důvody pro zrušení tohoto ustanovení tím spíše, že v tomto případě jde o přímý rozpor s čl. 98 odst. 1 Ústavy, kde je stále ještě platně zakotvena jako hlavní cíl činnosti České národní banky péče o stabilitu měny. Pokud má být při této činnosti Česká národní banka nezávislá (jinak tento cíl plnit nemůže), nemůže být vázána na souhlas vrcholného orgánu výkonné moci, od které má být jinak ústavně oddělena. I zde platí, že v praxi nemusí při stanovení inflačního cíle a režimu kursu české měny k cizím měnám dojít k žádným sporným situacím. Ústavní soud však má za cíl jako orgán ochrany ústavnosti posoudit, zda je tato úprava v souladu s ústavními předpisy. Tento soulad zde dán není.

Předseda Ústavního soudu:

JUDr. Kessler v. r.

279

NÁLEZ

Ústavního soudu

Jménem České republiky

Ústavní soud rozhodl dne 6. června 2001 v plénu o návrhu J. B. na zrušení § 6 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci,

takto:

Návrh se zamítá.

Odůvodnění

Návrh na zrušení § 6 zákona č. 119/1990 Sb., o soudní rehabilitaci, podal navrhovatel podle § 74 zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, spolu s ústavní stížností, doručenou Ústavnímu soudu dne 9. 5. 2000, která směřovala proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 4. 4. 2000 sp. zn. 7 To 145/2000 a usnesení Okresního soudu v Karlových Varech ze dne 8. 2. 2000 sp. zn. Rt 2/99.

Navrhovatel v návrhu uvedl, že byl v roce 1957 shledán jako osoba povinná vojenskou službou v Československé lidové armádě. Podle povolávacího rozkazu měl nastoupit vojenskou službu dne 30. 10. 1957. Neučinil tak, neboť mu v jejím výkonu bránilo náboženské přesvědčení (navrhovatel se hlásí ke Svědkům Jehovovým). Rozsudkem Vojenského obvodového soudu v Karlových Varech ze dne 13. 12. 1957 sp. zn. 2 T 211/57 byl navrhovatel odsouzen pro trestný čin nenastoupení služby v branné moci podle § 265 odst. 1 trestního zákona č. 86/1950 Sb. k trestu odnětí svobody v trvání šestnácti měsíců. Na základě amnestie prezidenta republiky byl navrhovatel z vězení propuštěn, přičemž ve vazbě strávil asi šest týdnů.

Dne 27. 12. 1957 měl navrhovatel podle nového povolávacího rozkazu znovu nastoupit vojenskou službu. Vojenskou službu opět nenastoupil a rozsudkem Vojenského obvodového soudu v Karlových Varech ze dne 15. 1. 1958 sp. zn. 2 T 225/57 byl uznán vinným trestným činem nenastoupení služby v branné moci podle § 265 odst. 1 trestního zákona č. 86/1950 Sb. k trestu odnětí svobody v trvání dvaceti dvou měsíců nepodmíněně. Po propuštění z vězení byl navrhovatel pro trvalé odepření vojenské služby odsouzen potřetí, a to rozsudkem Vojenského obvodového soudu v Košicích (den vydání a spisová značka neuvedeny) k trestu odnětí svobody v trvání čtyř let.

Navrhovatel v návrhu dále uvedl, že počátkem 90. let nepodal návrh na přezkum podle zákona č. 119/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, neboť jednak neměl důvěru k československým soudům, jednak neměl ani potřebné informace. Teprve poté, co Ústavní soud vynesl zásadní nálezy v otázce trestního postihu za odpírání vojenské služby, začal stěžovatel usilovat o zrušení původních rozsudků. Obrátil se v té souvislosti na ministra spravedlnosti České republiky s podnětem ke stížnosti pro porušení zákona, ale ten svého práva na podání stížnosti odmítl použít. Proto se navrhovatel obrátil na Okresní soud v Karlových Varech s návrhem na přezkum druhého odsouzení podle zákona č. 119/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Okresní soud v Karlových Varech usnesením ze dne 8. 2. 2000 sp. zn. Rt 2/99 návrh zamítl jako opožděně podaný. Proti tomu podal navrhovatel stížnost, kterou Krajský soud v Plzni usnesením ze dne 4. 4. 2000 sp. zn. 7 To 145/2000 zamítl.

Navrhovatel má za to, že splňuje všechny podmínky pro rehabilitaci, jak jsou specifikovány v § 1 zákona č. 119/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a že by tedy měl být zproštěn trestu i viny. Přezkumné řízení však naráží na překážku lhůty stanovené v § 6 zákona č. 119/1990 Sb., podle které lze návrh na zahájení řízení podat nejpozději do dvou let ode dne účinnosti tohoto zákona. Podle navrhovatelova názoru je tato lhůta v daném případě v rozporu s právem na rovnost subjektů před zákonem podle čl. 1 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), v rozporu s právem na řádné projednání věci podle čl. 36 odst. 1 Listiny a v rozporu s právem na spravedlivý proces podle čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Obecné soudy pak rovněž porušily stěžovatelova práva zakotvená v čl. 40 odst. 5 Listiny a v čl. 4 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě, neboť se nesnažily vyrovnat s porušením zásady „ne bis in idem“. Navrhovatel má za to, že bylo porušeno jeho právo na náboženskou svobodu, jak je garantováno v čl. 18 a čl. 29 odst. 2 Všeobecné deklarace lidských práv a v čl. 9 odst. 1 a 2 Úmluvy, stejně jako v čl. 15 odst. 1 a 3 Listiny. Uvedená tvrzení navrhovatel odůvodňuje poukazem na § 30 odst. 2 a § 33 odst. 2 zákona č. 119/1990 Sb., ve znění

pozdějších předpisů, a dále i poukazem na § 6 zákona č. 198/1993 Sb., o protiprávnosti komunistického režimu a o odporu proti němu, které žádnou lhůtu pro podání návrhu neobsahují. Navrhovatel dále poukázal na nálezy Ústavního soudu č. 151/1999 Sb. i na praxi justice z poslední doby vztahující se k obdobným případům.

II. senát Ústavního soudu došel k závěru, že k tvrzenému zásahu do navrhovatelových základních práv došlo za přímé aplikace § 6 zákona č. 119/1990 Sb., usnesením ze dne 3. 10. 2000 sp. zn. II. ÚS 281/2000 řízení o podané ústavní stížnosti přerušil a návrh na zrušení napadeného ustanovení zákona o soudní rehabilitaci postoupil plénu Ústavního soudu k rozhodnutí podle čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy České republiky.

Usnesením Ústavního soudu ze dne 19. 10. 2000 sp. zn. Pl. ÚS 26/2000 byl pro překážku věci zahájené odmítnut návrh Okresního soudu v Litoměřicích na zrušení § 6 zákona č. 119/1990 Sb. ve věci V. F. vedené tímto soudem pod sp. zn. 5 Ntr 2/99.

Usnesením Ústavního soudu ze dne 15. 11. 2000 sp. zn. Pl. ÚS 49/2000 byl pro překážku věci zahájené odmítnut návrh Okresního soudu v Českých Budějovicích na zrušení § 6 zákona č. 119/1990 Sb. ve věci J. P. vedené pod sp. zn. 1 Nt 1629/99.

Usnesením Ústavního soudu ze dne 28. 11. 2000 sp. zn. Pl. ÚS 47/2000 byl pro překážku věci zahájené odmítnut návrh Okresního soudu v Litoměřicích na zrušení § 6 a 33 zákona č. 119/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ve věci F. F. vedené tímto soudem pod sp. zn. 5 Ntr 1/99.

Usnesením Ústavního soudu ze dne 15. 3. 2001 sp. zn. Pl. ÚS 8/01 byl pro překážku věci zahájené odmítnut návrh Okresního soudu v Olomouci na zrušení § 6 zákona č. 119/1990 Sb. ve věci L. S. vedené tímto soudem pod sp. zn. Nt 227/2000.

Usnesením Ústavního soudu ze dne 20. 2. 2001 sp. zn. Pl. ÚS 56/2000 byl pro překážku věci zahájené odmítnut návrh Okresního soudu v Olomouci na zrušení § 6 a § 33 odst. 1 a 2 zákona č. 119/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, ve věci P. Š. vedené tímto soudem pod sp. zn. Nt 213/2000.

Ve všech shora uvedených případech mají oprávnění navrhovatelé podle § 35 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb. právo účastnit se jednání o dříve podaném návrhu ve věci sp. zn. Pl. ÚS 46/2000 jako vedlejší účastníci.

Ústavní soud se obrátil na účastníky řízení, a to Poslaneckou sněmovnu Parlamentu České republiky a Senát Parlamentu České republiky, a na vedlejší účastníky řízení – Okresní soud v Litoměřicích, Okresní soud v Českých Budějovicích a Okresní soud v Olomouci – s žádostí o písemné vyjádření k návrhu, když účastníkem řízení je též ten, kdo zákon nebo jiný předpis, jehož zrušení je navrhováno, vydal, a vedlejším účastníkem oprávněný navrhovatel, jehož návrh byl odmítnut jako nepřijatelný, neboť Ústavní soud v téže věci již jedná.

Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky ve svém vyjádření uvedla, že zákon č. 119/1990 Sb. byl schválen potřebnou většinou poslanců Federálního shromáždění dne 23. dubna 1990, byl podepsán příslušnými ústavními činiteli a byl řádně vyhlášen. Navrhovatel se domnívá, že podle zákona č. 198/1993 Sb. žádná lhůta pro podání návrhu není stanovena, kdežto rehabilitační zákon lhůtu v § 6 uvádí. Z tohoto vyvozuje, že občan žádající o přezkum podle rehabilitačního zákona je znevýhodněn oproti občanovi žádajícímu přezkum podle zákona č. 198/1993 Sb. Podle názoru Poslanecké sněmovny toto tvrzení není opodstatněné a nelze se domnívat, že došlo k porušení čl. 1 Listiny. Nelze rovněž souhlasit s navrhovatelovým tvrzením, že § 6 zákona č. 119/1990 Sb. je v rozporu s čl. 36 odst. 1 Listiny, protože rehabilitační zákon ve snaze odstranit krivdy, které byly občanům na úseku trestního soudnictví způsobeny nezákonným odsouzením, a poskytnout morální zadostiučinění a přiměřenou hmotnou náhradu za utrpěné škody stanovil možnost domáhat se svého práva všem těm, kteří splňovali zákonem stanovené podmínky, což je plně v souladu zároveň i s čl. 36 odst. 4 Listiny. Nelze ani souhlasit s tvrzeným porušením práva na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Skutečnost, že navrhovatel nevyužil možnosti k podání návrhu podle rehabilitačního zákona s argumentací, že neměl důvěru v československé soudy a neměl potřebné informace, nelze považovat za dostatečný důvod k tomu, aby bylo napadené ustanovení zrušeno. Bylo pouze na svobodné vůli navrhovatele, zda využije možnosti, kterou mu náš právní řád schválením rehabilitačního zákona dával (tj. měl právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem), a rovněž bylo na něm, aby si potřebné informace opatřil, neboť stejné podmínky měli všichni ostatní občané, jichž se tento zákon dotýkal.

Senát Parlamentu České republiky ve svém vyjádření uvedl, že napadené ustanovení bylo přijato Federálním shromážděním České a Slovenské Federativní Republiky dne 23. dubna 1990 s účinností od 1. července 1990, tedy ještě v době před ustavením Senátu. Z uvedeného důvodu Senát nemůže vyjádření v předmětné věci, které by vycházelo z projednávání dotčeného ustanovení, poskytnout.

Okresní soud v Litoměřicích ve svém vyjádření uvedl, že má za to, že občané jsou skutečně z hlediska uplatnění lhůty uvedené v zákoně č. 119/1990 Sb. a v zákoně č. 198/1993 Sb., kde není stanovena žádná lhůta, ve

faktické nerovnosti, když jsou těmito zákony napravovány stejné či podobné chyby, omyly a křivdy. Podle Okresního soudu v Litoměřicích, s ohledem na změnu nazírání na nástup a výkon vojenské služby po roce 1998 z hlediska jejího odmítnutí z náboženského přesvědčení, je namístě zaujmout názor k uvedené lhůtě a vydat příslušný nález, kterým by mohlo dojít k odstranění překážky opožděného podání návrhu.

Okresní soud v Českých Budějovicích se k návrhu ve stanoveném termínu nevyjádřil.

Okresní soud v Olomouci ve svých vyjádřeních navrhl, aby návrhu bylo vyhověno.

Ústavnímu soudu bylo doručeno navrhovatelovo vyjádření, ve kterém zaujímá stanovisko k předloženým vyjádřením účastníků a vedlejších účastníků řízení. Navrhovatel zdůrazňuje nerovnost v postavení navrhovatelů, kteří podávají návrh podle § 4 zákona č. 119/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, oproti navrhovatelům, kteří návrh podávají podle § 33 odst. 2 téhož zákona, a na patnácti příkladech vadných rehabilitačních rozhodnutí, která byla zrušena, dovozuje, že jeho nedůvěra k československým soudům byla oprávněná.

Po posouzení návrhu na zrušení § 6 zákona č. 119/1990 Sb., jakož i stanovisek k tomuto návrhu dospěl Ústavní soud přes veškeré výhrady k dosavadní úpravě k závěru, že návrh na zrušení napadeného ustanovení není důvodný.

Napadené ustanovení § 6 zákona č. 119/1990 Sb. zní:

§ 6

(1) Návrh lze podat nejpozději do dvou let ode dne účinnosti tohoto zákona. Bylo-li zahájeno přezkumné řízení jen na návrh prokurátora a ten jej vzal zpět, může odsouzený podat návrh nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy byl o zpětvzetí návrhu vyrozuměn.

(2) Zmešká-li oprávněná osoba z důležitých důvodů lhůtu k podání návrhu na zahájení řízení, může požádat o navrácení lhůty do jednoho měsíce od pominutí překážky, nejpozději však do tří let ode dne účinnosti tohoto zákona. Nebyl-li návrh na zahájení řízení dosud podán, je třeba jej se žádostí spojit.

(3) O navrácení lhůty rozhodne soud, jemuž přísluší konat přezkumné řízení.

Jak vyplývá z § 1 odst. 1 zákona č. 119/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, účelem zákona je zrušit odsuzující soudní rozhodnutí za činy, které v rozporu s principy demokratické společnosti respektující občanská politická práva a svobody zaručené ústavou a vyjádřené v mezinárodních dokumentech a mezinárodních právních normách zákon označoval za trestné, umožnit rychlé přezkoumání případů osob takto protiprávně odsouzených v důsledku porušování zákonnosti na úseku trestního řízení, odstranit nepřiměřené tvrdosti v používání represe, zabezpečit neprávem odsouzeným osobám společenskou rehabilitaci a přiměřené hmotné odškodnění a umožnit ze zjištěných nezákonností vyvodit důsledky proti osobám, které platné zákony vědomě nebo hrubě porušovaly.

Ústavní soud proto vycházel z nutnosti respektovat vůli zákonodárce, pokud jde o naplnění smyslu a účelu zákona č. 119/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterým je zmírnění křivd páchaných v období nesvobody.

Je věcí suverénního rozhodnutí státu, zda přistoupí k rehabilitacím, a pokud ano, v jakém rozsahu budou křivdy odčiněny. Československý stát, který se po listopadu 1989 rozhodl odčinit majetkové a jiné křivdy, k nimž došlo v předcházejícím období v důsledku nedemokratických postupů předchozího režimu, rozhodl se vyjít z principu alespoň částečného zmírnění vzniklých křivd, vědom si toho, že provést úplnou rehabilitaci nebo úplné odškodnění těch, kteří byli v minulosti poškozeni, není možné. Každý z rehabilitačních zákonů zavedl určitou proceduru uplatnění nároků, včetně odlišného určení lhůt k jejich uplatnění. Zákon č. 119/1990 Sb. byl prvním z rehabilitačních zákonů, jehož účelem, jak vyplývá ze shora citovaného § 1 odst. 1, bylo umožnit rychlé přezkoumání případů osob protiprávně odsouzených. Tendenci rehabilitačního předpisu urychlit cestu ke zmírnění následků křivd odpovídá na druhé straně zjevná tendence vymezit pro uplatňování rehabilitačních nároků určitý časový rámec.

Navrhovatel ve svém návrhu namítá porušení níže uvedených článků Listiny, Úmluvy a Všeobecné deklarace lidských práv.

Listina základních práv a svobod

Čl. 1: Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné, nezcizitelné, nepromlčitelné a nezrušitelné.

Čl. 15 odst. 1: Svoboda myšlení, svědomí a náboženského vyznání je zaručena. Každý má právo změnit své náboženství nebo víru anebo být bez náboženského vyznání.

Čl. 15 odst. 3: Nikdo nemůže být nucen vykonávat vojenskou službu, pokud je to v rozporu s jeho svědomím nebo s jeho náboženským vyznáním. Podrobnosti stanoví zákon.

Čl. 36 odst. 1: Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.

Čl. 40 odst. 5: Nikdo nesmí být trestně stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby. Tato zásada nevylučuje uplatnění mimořádných opravných prostředků v souladu se zákonem.

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod

Čl. 6 odst. 1: Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem, zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu. Rozsudek musí být vyhlášen veřejně, avšak tisk a veřejnost mohou být vyloučeny buď po dobu celého nebo části procesu v zájmu mravnosti, veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti v demokratické společnosti, nebo když to vyžadují zájmy nezletilých nebo ochrana soukromého života účastníků anebo, v rozsahu považovaném soudem za zcela nezbytný, pokud by, vzhledem ke zvláštním okolnostem, veřejnost řízení mohla být na újmu zájmům spravedlnosti.

Čl. 9 odst. 1: Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženského vyznání; toto právo zahrnuje svobodu změnit své náboženské vyznání nebo přesvědčení, jakož i svobodu projevat své náboženské vyznání nebo přesvědčení sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo soukromě, bohoslužbou, vyučováním, prováděním náboženských úkonů a zachováváním obřadů.

Čl. 9 odst. 2: Svoboda projevat náboženské vyznání a přesvědčení může podléhat jen omezením, která jsou stanovena zákony a která jsou nezbytná v demokratické společnosti v zájmu veřejné bezpečnosti, ochrany veřejného pořádku, zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

Protokol č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod

Čl. 4 odst. 1: Nikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.

Všeobecná deklarace lidských práv

Čl. 18: Každý má právo na svobodu myšlení, svědomí a náboženství; toto právo zahrnuje v sobě i volnost změnit své náboženství nebo víru, jakož i svobodu projevat své náboženství nebo víru sám nebo společně s jinými, ať veřejně nebo bohoslužbou a zachováváním obřadů.

Čl. 29 odst. 2: Každý je při výkonu svých práv a svobod podroben jen takovým omezením, která stanoví zákon výhradně za tím účelem, aby bylo zajištěno uznávání a zachovávání práv a svobod ostatních a vyhověno spravedlivým požadavkům morálky, veřejného pořádku a obecného blaha v demokratické společnosti.

Ústavní soud nepovažuje napadené ustanovení za vymykající se jak ústavně garantovanému právu na přístup jednotlivce k soudu zakotvenému v čl. 36 odst. 1 Listiny, tak i právu na spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy. Stanovení časového limitu pro uplatnění návrhu nemůže být ani v rozporu s namítaným principem rovnosti občanů zakotveným v čl. 1 Listiny, neboť tím se nezvýhodňuje žádná sociální skupina na úkor jiné ani se nediskriminuje některá sociální skupina, nýbrž se tak dává jen průchod potřebě, aby právo bylo uplatněno ve stanovené lhůtě. Rovněž navrhovatelovy námitky ohledně porušení ostatních uváděných práv nepovažuje Ústavní soud za opodstatněné. Jak vyplývá ze smyslu shora citovaných ustanovení, stanovením lhůty k uplatnění práva nejsou tato práva nijak dotčena.

Ústavní soud konstatuje, že jeho poslání spočívá v kontrole ústavnosti. V tomto rámci tento soud může pouze rušit neústavní předpisy, případně jejich části, není však jeho úkolem reparovat následky, které nastaly tím, že navrhovatel neuplatnil své právo ve stanovené lhůtě. Rušení lhůt porušuje zásady právního státu, neboť významně zasahuje do principu právních jistot, který je jednou ze základních náležitostí současných demokratických právních systémů. Lhůta sama o sobě nemůže být protiústavní. Může se však takto jevit s ohledem na konkrétní okolnosti. Tvrzení, že navrhovatel neměl důvěru k československým soudům a neměl ani potřebné

informace, jej nezbavuje povinnosti řídit se platnými právními normami. Navrhovatelovo chování je subjektivním prvkem, na základě kterého nelze napadenému ustanovení přičítat neústavnost.

Z pohledu legislativně-technického je třeba konečně zmínit to, že vyhovění návrhu by znamenalo, bez pozitivní úpravy, neexistenci jakékoli časové hranice pro uplatnění rehabilitačního návrhu.

Pokud jde o navrhovatelovu námitku spočívající v porušení „ne bis in idem“, tj. zásady, že nikdo nemůže být stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby, nelze než uzavřít, že ve vztahu k návrhu na zrušení § 6 zákona č. 119/1990 Sb. nelze tuto námitku akceptovat. Stěžovatel ve svém návrhu v podstatě směřuje práva porušená rozsudky z roku 1957 a 1958 s právy porušenými napadenými rozhodnutími.

Všechny tyto úvahy a skutečnosti vedly proto znovu Ústavní soud k závěru, že existence práva, které je spojeno se lhůtou, neznamená, že právo bylo omezeno neústavním způsobem.

Z rozboru věci plyne, že navrhovateli právo domáhat se svého práva u nezávislých a nestranných soudů bylo zaručeno, navrhovatel však tohoto práva nevyužil. Zákon o soudní rehabilitaci stanovil v § 6 lhůtu, v níž bylo možno návrh podat, a upravoval i možnost prominutí zmeškání takové lhůty. Tuto základní skutečnost, že totiž mohl být sám ve věci činný a dosáhnout zrušení rozhodnutí v přezkumném řízení, stěžovatel ponechává zcela stranou.

S ohledem na shora uvedené skutečnosti neshledal Ústavní soud po provedeném řízení napadené ustanovení v rozporu s ústavním pořádkem České republiky, důvody ke zrušení § 6 zákona č. 119/1990 Sb. nejsou dány, a proto návrh zamítl (§ 70 odst. 2 zákona č. 182/1993 Sb.).

Předseda Ústavního soudu:

JUDr. Kessler v. r.

280**SDĚLENÍ****Českého telekomunikačního úřadu**

ze dne 12. července 2001

o vyhlášení plánu přidělení kmitočtových pásem

Český telekomunikační úřad sděluje, že podle § 56 odst. 7 zákona č. 151/2000 Sb., o telekomunikacích a o změně dalších zákonů, vyhlašuje plán přidělení kmitočtových pásem (Národní kmitočtovou tabulku)

ve znění jeho změny, zveřejněné dne 18. června 2001 v Telekomunikačním věstníku, částka 6.

Dnem vyhlášení tohoto sdělení ve Sbírce zákonů nabývá plán přidělení kmitočtových pásem účinnosti.

Předseda:

Ing. Stádník v. r.

OPATŘENÍ ÚSTŘEDNÍCH ORGÁNŮ**30**

Ministerstvo práce a sociálních věcí

oznamuje, že v souladu s § 9 odst. 1 zákona č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, v platném znění, byla u něj uložena od 1. 6. 2001 do 30. 6. 2001 tato kolektivní smlouva vyššího stupně a tyto dodatky ke kolektivním smlouvám vyššího stupně:

1. Odvětvová kolektivní smlouva vyššího stupně ze dne 6. 6. 2001 (na období od 6. 6. 2001 do 31. 3. 2003) uzavřená
mezi
Odborovým svazem zaměstnanců poštovních, telekomunikačních a novinových služeb
a
Českým svazem zaměstnavatelů pošt, telekomunikací a distribuce tisku.
2. Dodatek č. 2 ze dne 29. 5. 2001 vyšší kolektivní smlouvy na roky 2001 – 2002 (na období od 1. 4. 2001 do 31. 12. 2002) uzavřený
mezi
Odborovým svazem pracovníků dopravy, silničního hospodářství a autoopravárenství Čech a Moravy, Sekce MHD + VSD
a
Svazem zaměstnavatelů a podnikatelů v dopravě v České republice, Sdružením dopravních podniků ČR.
3. Dodatek č. 1 ze dne 22. 3. 2001 k vyšší kolektivní smlouvě na rok 2001 (na období od 22. 3. 2001 do 31. 12. 2001) uzavřený
mezi
Odborovým svazem pracovníků zemědělství a výživy Čech a Moravy
a
Českomoravským svazem zemědělských podnikatelů.
4. Dodatek č. 2 ze dne 22. 6. 2001 k vyšší kolektivní smlouvě na rok 2001 (na období od 1. 1. 2001 do 31. 12. 2001) uzavřený
mezi
Odborovým svazem pracovníků zemědělství a výživy Čech a Moravy
a
Českomoravským svazem zemědělských podnikatelů.

Vydává a tiskne: Tiskárna Ministerstva vnitra, p. o., Bartůňkova 4, pošt. schr. 10, 149 01 Praha 415, telefon (02) 792 70 11, fax (02) 795 26 03 – **Redakce:** Ministerstvo vnitra, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/SB, 170 34 Praha 7-Holešovice, telefon: (02) 614 32341 a 614 33502, fax (02) 614 33502 – **Administrace:** písemné objednávky předplatného, změny adres a počtu odebíraných výtisků – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon 0627/305 161, fax: 0627/321 417. Objednávky ve Slovenské republice přijímá a titul distribuuje Magnet-Press Slovakia, s. r. o., Teslova 12, 821 02 Bratislava, tel.: 00421 2 44 45 46 28, fax: 44 45 46 27. **Roční předplatné** se stanovuje za dodávku kompletního ročníku včetně rejstříku a je od předplatitelů vybíráno formou záloh ve výši oznámené ve Sbírce zákonů. Závěrečné vyúčtování se provádí po dodání kompletního ročníku na základě počtu skutečně vydaných částek (první záloha na rok 2001 činila 3000,- Kč, druhá záloha na rok 2001 činí 3000,- Kč) – Vychází podle potřeby – **Distribuce:** celoroční předplatné i objednávky jednotlivých částek – MORAVIAPRESS, a. s., U Póny 3061, 690 02 Břeclav, telefon: 0627/305 179, 305 153, fax: 0627/321 417. **Internetová prodejna:** www.sbirkyzakonu.cz – **Drobný prodej – Benešov:** HAAGER – Potřeby školní a kancelářské, Masarykovo nám. 101; **Brno:** Vyšehrad, s. r. o., Kapucínské nám. 11, Knihkupectví M. Ženíška, Květinářská 1, M.C.DES, Cejl 76, SEVT, a. s., Česká 14; **České Budějovice:** PROSPEKTRUM, Kněžská 18, SEVT, a. s., Česká 3; **Hradec Králové:** TECHNOR, Hořícká 405; **Cheb:** EFREX, s. r. o., Karlova 31; **Chomutov:** DDD Knihkupectví – Antikvariát, Ruská 85; **Kadaň:** Knihařství – Příbíkova, J. Švermy 14; **Kladno:** eL VaN, Ke Stadionu 1953; **Klatovy:** Krameriovo knihkupectví, Klatovy 169/L; **Liberec:** Podještědské knihkupectví, Moskevská 28; **Most:** Knihkupectví Šeříková, Ilona Růžičková, Šeříková 529/1057, Knihkupectví „U Knihomila“, Ing. Romana Kopková, Moskevská 1999; **Napajedla:** Ing. Miroslav Kuččík, Svatoplukova 1282; **Olomouc:** ANAG, spol. s r. o., Denisova č. 2, BONUM, Ostružnická 10, Tycho, Ostružnická 3; **Ostrava:** LIBREX, Nádražní 14, Profesio, Hollarova 14, SEVT, a. s., Nádražní 29; **Pardubice:** LEJHANEC, s. r. o., Sladkovského 414; **Plzeň:** ADMINA, Úslavská 2, EDICUM, Vojanova 45, Technické normy, Lábkova pav. č. 5; **Praha 1:** Dům učebnic a knih Černá Labuť, Na Poříčí 25, FIŠER-KLEMENTINUM, Karlova 1, KANT CZ, s. r. o., Hyberská 5, LINDE Praha, a. s., Opletalova 35, Moraviapress, a. s., Na Florenci 7-9, tel.: 02/232 07 66, PROSPEKTRUM, Na Poříčí 7; **Praha 2:** ANAG, spol. s r. o., nám. Míru 9 (Národní dům), BMSS START, s. r. o., Vinohradská 190, NEWSLETTER PRAHA, Šafaříkova 11; **Praha 4:** PROSPEKTRUM, Nákupní centrum Budějovická, Olbrachtova 64, SEVT, a. s., Jihlavská 405; **Praha 5:** SEVT, a. s., E. Peškové 14; **Praha 6:** PPP – Staňková Isabela, Puškinovo nám. 17; **Praha 8:** JASIPA, Zenklova 60, Specializovaná prodejna Sbírky zákonů, Sokolovská 35, tel.: 02/24 81 35 48; **Praha 10:** Abonentní tiskový servis, Hájek 40, Uhřetěves; **Prerov:** Knihkupectví EM-ZET, Bartošova 9; **Sokolov:** KAMA, Kalousek Milan, K. H. Borovského 22, tel.: 0168/303 402; **Šumperk:** Knihkupectví D-G, Hlavní tř. 23; **Tábor:** Milada Šimonová – EMU, Budějovická 928; **Teplice:** L + N knihkupectví, Kapelní 4; **Trutnov:** Galerie ALFA, Bulharská 58; **Ústí nad Labem:** Severočeská distribuční, s. r. o., Havířská 327, tel.: 047/560 38 66, fax: 047/560 38 77; **Zábřeh:** Knihkupectví PATKA, Žižkova 45; **Žatec:** Prodejna U Pivovaru, Žižkovo nám. 76. **Distribuční podmínky předplatného:** jednotlivé částky jsou expedovány neprodleně po dodání z tiskárny. Objednávky nového předplatného jsou vyřizovány do 15 dnů a pravidelné dodávky jsou zahajovány od nejbližší částky po ověření úhrady předplatného nebo jeho zálohy. Částky vyšší v době od zaevidování předplatného do jeho úhrady jsou doposílány jednorázově. Změny adres a počtu odebíraných výtisků jsou prováděny do 15 dnů. **Reklamacce:** informace na tel. čísle 0627/305 168. V písemném styku vždy uvádějte IČO (právnícká osoba), rodné číslo (fyzická osoba). **Podávání novinových zásilek** povoleno Českou poštou, s. p., Odštěpný závod Jižní Morava Ředitelství v Brně č. j. P/2-4463/95 ze dne 8. 11. 1995.